Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!
Proletarjusze wszystkich krajów, łączcie się!
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

XII год выданьня
Штодзённая газэта

Орган Цэнтральнага Выканаў[чага] ... Рабочых, Сялянскіх ... Савету Народных ... Р.

ПЯТНІЦА
21 жніўня 1931 г.
№ 192 (3281)

1-б. • Савецкая Масква, Маховая бібліятэка ОО студ. агнёў •

Вышэй крывую барацьбы за лён

Церабленьне лёну па БССР павінны закончыцца да 5-га верасьня. Кароткі час, які застаўся да вызначанага тэрміну лёнаўборачнай кампаніі, вымагае ад усіх раённых кіруючых органаў самага рашучага павароту да лёнаўборачнай кампаніі, самых рашучых мер па арганізацыйна - гаспадарчым умацаваньні лёнаводчых калгасаў.

Становішча лёнаўборкі на 15-га жніўня характарызуецца наступнымі лічбамі: па БССР з 239.375 га пасеву лёну ўбрана 65.585 га ці 27,4 проц., па паўднёвай зоне ўбрана 54 проц., па цэнтральнай—22,3 проц. і па паўночнай — 18,7 проц. пасеваў. Гэтыя лічбы гавораць аб тым, што толькі нязначная частка раёнаў з посьпехам спраўляецца з лёнаўборачнай кампаніяй, а па радзе важных лёнаводчых раёнаў, як Дрысенскі, Полацкі, Бешанковіцкі і інш ня ўзяты належныя бальшавіцкія тэмпы лёнаўборкі; выкананьне пляну па гэтых раёнах яўна нездавальняючае.

Шукаць асаблівых прычын адставаньня лёнаўборкі ў радзе раёнаў ня прыходзіцца. Прычына ў асноўным у тым, што **кіруючыя органы гэтых раёнаў не мабілізавалі грамадзкасьці на лёнаўборку, не паставілі яе ў цэнтр увагі, не зрабілі ўсяго неабходнага для правільнай і мэтазгоднай расстаноўкі і скарыстаньня ўсіх наяўных сіл у калгасах, недастатакова выкарыстоўваюць зьдзельшчыну, як асноўны вагар посьпехаў уборачнай кампаніі, а часамі і проста апартуністычна ігнаруюць яе.** Нават і ў раёнах, якія параўнальна лепш спраўляюцца з лёнаўборкай, справа арганізацыі працы і расстаноўкі сіл нездавальняючая. Аб гэтым сьведчыць такі факт, аб якім намі ўжо паведамлялася, што ў калгасе «Згода» Лепельскага раёну пры наяўнасьці дастатковай колькасьці рабочых рук і лёнацерабілак за 7 дзён убрана ўсяго 15 га. У радзе калгасаў лічаць, што лёнаўборка — выключна жаночая работа, а таму на ёй не карыстоўваюцца мужчыны і падлёткі. Пры надзвычайна ўшчыльненых тэрмінах лёнаўборкі падобныя разважаньні яшчэ больш ускладняюць работу, ствараюць небясьпеку зрыву сваячасовага заканчэньня лёнаўборкі. Падобным кулацкім разважаньням не заўсёды даецца належны рашучы адпор.

Правільная расстаноўка сіл і арганізацыя працы, сапраўдная зьдзельшчына вырашаюць посьпех лёнаўборачнай кампаніі. І там, дзе мясцовыя, партыйныя і савецкія органы правільна падыйшлі для вырашэньня гэтага пытаньня, там, дзе партыйныя арганізацыі сваячасова ўлічылі недахопы і па-бальшавіцку ўзяліся за іх выпраўленьне, там, дзе з самага пачатку лёнаўборкі была зьвернута дастатковая ўвага на арганізацыйна - гаспадарчае ўмацаваньне калгасаў,—таму у лёнаўборачнай дасягнулі значных посьпехаў. Узоры гэткай работы паказваюць раёны: Сураскі, выканаўшы 43.3 проц., пляну, Рэчыцкі — 94,5 проц. Лёзьненскі — 40.8.

Кароткі час, які застаўся да канца лёнаўборачнай кампаніі, патрабуе крута ўзьняць тэмпы работы. Спадзяваньням на самацёк, апартуністычнаму ігнараваньню арганізацыі працы і зьдзельшчыны, кулацкім разважаньням, што лёнаўборка зьяўляецца выключна жаночай работы—трэба абвясьціць самую рашучую барацьбу. Партыйныя і савецкія арганізацыі павінны рашуча павярнуцца да лёнаўборачнай кампаніі. Кожная партыйная ячэйка ў саўгасе, калгасе і МТС павінна паставіць у асяродак сваёй увагі і работы лёнаўборачную кампанію, мабілізаваўшы на пасьпяховае яе правядзеньне масы калгасьнікаў. Кожны сельсавет, кожны дэпутат сельсавету павінны зразумець, што лёнаўборачная кампанія, непасрэдны ўдзел у ёй і дапамога калгасам і саўгасам у яе пасьпяховым правядзеньні — ёсьць першачарговая задача ўсяго савецкага актыву на вёсцы і кожнага дэпутата ў паасобку. Самая рашучая барацьба за сапраўдную зьдзельшчыну, за правільную і самую дакладную расстаноўку сіл павінны зьявіцца самым рашучым ударам па кулацкіх спробах сарваць пасьпяховы ход лёнаўборкі.

Разгортваючы шырока сацыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва ў калгасах, спаборніцтва паміж паасобнымі калгасамі і сельсаветамі за сваячасовае і пасьпяховае правядзеньне лёнаўборачнай кампаніі, партыйныя арганізацыі павінны ператварыць лёнаўборкі ў сапраўдную масавую кампанію.

Прыклады гэткай баявой перабудовы сваёй работы ёсьць. Аб іх мы ўжо пісалі, але варта іх зноў паўтарыць. **Дубровенскім раёнам** абвешчана ільняная эстафэта, мабілізаваны масы і паасобныя сельсаветы выходзяць пераможцамі, па-ударнаму спраўляюцца з работай (Бельскі сельсавет). Па **Лепельскім раёне** рад калгасаў абвясьцілі сябе штурмавымі і калгасьнікі гэтых калгасаў паказваюць сапраўды ўзорныя прыклады работы. У калгасе «Барэц» брыгада Кацярыны Кравель з 15 чалавек убірае у дзень 1,25 га пры норме на 16 чалавек 1 га ў дзень.

Партыйныя і савецкія арганізацыі раёнаў ідучых наперадзе лёнаўборачнай кампаніі па- баявому здолелі перабудаваць сваю работу і, разгортваючы сацыялістычнае спаборніцтва і ўдарніцтва, уцягваючы масы ў барацьбу за пасьпяхевы ход уборачнай кампаніі, дабіліся значных посьпехаў. Па прыкладзе гэтых раёнаў павінны пайсьці партыйныя і савецкія арганізацыі раёнаў, якія адстаюць з тым, каб зараз-жа не чакаючы ніводнага дня шляхам мабілізацыі шырокіх мас калгасьнікаў, разгортваньнем сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва, дабіцца рашаючых посьпехаў у лёнаўборцы.

У радзе раёнаў недапушчальна мала зьвернута ўвагі на лёнаўборку ў аднаасобным сэктары, у выніку чаго аднаасобны сэктар значна адстае ад агульных тэмпаў лёнаўборкі. З апартуністычнай недаацэнкай аднаасобнага сэктару трэба пакончыць. Шырока разгорнутая масавая работа сярод аднаасобнікаў, кантроль за выкананьнем кантрактацыйных дагавораў павінны стварыць рашучы пералом у гэтай справе.

Другім этапам лёнаўборачнай кампаніі павінна будзе зьявіцца сваячасовая апрацоўка лёну. Трэба адзначыць, што і тут ёсьць рад пагражаючых фактаў, што могуць, калі сваячасова не ліквідаваць іх, зьявіцца прычынай прарываў у гэтай справе. Нічога ня робіцца па выпуску машын «Эдзі» для ачэсваньня галовак лёну. Да 15-га жніўня трэба было выпусьціць 800 машын, але-ж і па сёньняшні дзень нічога ня зроблена. Завод «Камунар» затрымлівае выпуск мэталёвых частак для гэтых машын. **Партыйныя і прафэсыянальныя арганізацыі заводу «Камунар» павінны прыняць рашучыя захады да ліквідацыі прарываў у гэтай справе. Уся рабочая грамадзкасьць заводу, ударнікі павінны ўзяць пад свой пільны нагляд і кантроль справу забясьпечаньня часткамі машын па апрацоўцы лёну.**

Надзвычайна марудным тэмпамі ідзе будаўніцтва лёназаводаў. На 10 жніўня па БССР плян пабудовы вытворчых карпусоў лёназаводаў выкананы ўсяго на 42 проц. З 5-ці заводаў першай чаргі, якія павінны быць пушчаны 20-га верасьня, толькі пабудова Крупскага заводу выканана на 85 проц., а па астатніх справа абстаіць яшчэ горш. Мясцовыя арганізацыі, ня гледзячы на паказаньні аб тым, што пабудова лёназаводаў адносіцца да першачарговых, недапушчальна мала зрабілі для таго, каб забясьпечыць сваячасовы іх пуск. Па-ранейшаму надзвычайна дрэнна пастаўлена забясьпечаньне будаўніцтва будаматар'яламі, рабочай сілай, забясьпечаньне рабочых. На мясцох амаль нічога ня робіцца для мабілізацыі мясцовых рэсурсаў для забясьпечаньня бесьперабойнага ходу будаўніцтва лёназаводаў. Партыйныя і савецкія арганізацыі павінны мабілізаваць усе сілы і сродкі каб забясьпечыць сваячасовы пуск заводаў.

Посьпехі лёнаўборачнай кампаніі павінны зьявіцца магутным стымулам далейшага разгортваньня калектывізацыі, павінны стварыць масавы рух беднацка-серадняцкага сялянства ў калгасы, павінны зьявіцца стымулам арганізацыйна - гаспадарчага замацаваньня калгасаў.

КАРНЫЯ ЭКСПЭДЫЦЫІ НА ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ І ЗАХОДНЯЙ УКРАІНЕ СПУСТАШАЮЦЬ ВЁСКІ

СЯЛЯНЕ ДАЮЦЬ АРГАНІЗАВАНЫ АДПОР

БЭРЛІН, 15-VIII. Паводле паведамленьня з Варшавы, рух сэзоньнікаў, сельгасрабочых і працоўных сялян Заходняй Беларусі з кожным днём усё больш паглыбляецца, выклікаючы сур'ёзны неспакой у польска-фашысцкіх колах. Сяляне масамі адмаўляюцца выходзіць на гэтак - званыя шарваркавыя работы (прымусовыя работы па пракладцы стратэгічных дарог і інш.), арганізуюць дружыны рэвалюцыйнай самаабароны, аказваюць супраціўленьне жандармэрыі і ўрадавым чыноўнікам, пускаюць кулакам і памешчыкам «чырвонага леўня» і інш

У вёсцы Ганна сяляне, даведаўшыся, што памешчык мае намер высячы лес, які знаходзіцца на вучастку ў карыстаньні сельскіх таварыстваў (галоўным чынам пад пашай) усёй вёскай накіраваліся да лесу і высяклі яго. Выкліканая памешчыкам паліцыя вымушана была ўбрацца па-дабру, па-здароваў, а лес быў разьвезен па-сялянскіх дварох.

У многіх вёсках ствараюцца камітэты па арганізацыі адпору гэтаму чарговаму рабаўніцтву і бяз чаго абіраемых бядняцкіх і серадняцкіх мас Заходняй Беларусі.

Аб разьмерах сялянскага руху ў Зах. Беларусі можна меркаваць ужо па адным тым, што толькі ў Берасьцейскім раёне дэманстрацыямі і сутычкамі з паліцыяй ахоплена 11 вёсак, а ўрадавая статыстыка прызнаецца, што за апошнія месяцы ў вёсках Заходней Беларусі зарэгістравана каля 1.200 пажараў. Няма чаго гаварыць, што добрая палова іх гэта — падпальваньні гаспадароў кулакоў, памешчыкаў, і ваенна-пасяленцаў, гэтых нянавісных агентаў польскага фашызму на акупаваных беларускіх «крэсах».

Маса беднякоў пазбаўленых зямлі, прытулку і работы кідаюць свае вёскі, хаваюцца па лясох, дзе ствараюць узброеныя атрады, уступаючы ў бой з карнымі паліцэйскімі атрадамі.

Незадаволеньне ў масах працоўнага сялянства заўважна перакідваецца і ў армію, самым цесным чынам зьвязаную з вёскай. Гэтымі днямі ў Карэлійскую Гміну, дзе адбываліся сялянскія дэманстрацыі ў абарону СССР, на дапамогу паліцыі быў выкліканы полк улан. Увесь полк адмовіўся выступіць супроць сялян, частка салдатаў перайшла на бок дэманстрантаў. Прышлося выклікаць спэцыяльную часьць, якая спаліла некалькі вёсак, сялянскую жывёлу разграбіла, больш 150 чал. арыштавала.

Прысуд за прысудам

ЧАРГОВЫ ПРАЦЭС НАД БЫЛЫМІ БЕЛАРУСКІМІ ПАСЛАМІ КЛЮБУ «ЗМАГАНЬНЯ».

ВІЛЬНЯ, 19-VIII. Як паведамляе фашысцкая газэта «Слова», ўчора 18 жніўня, у Віленскім акруговым судзе адбыўся чарговы працэс над былымі беларускімі пасламі — Гаўрылікам, Крынчыкам, Дварчаніным і Валынцом за дэманстрацыю і «антыдзяржаўныя лёзунгі» пасьля вынясеньня прыгавору на першым працэсе (ў студзені г. г.).

У дадатак да 8 год катаргі, згодна першага прысуду былыя беларускія паслы Гаўрылік, Крынчык, Дварчанін і Валынец, а таксама Міска і Астапчук засуджаны па гэтай справе на паўтара гады кожны.

Газэта зазначае, што і на гэтым працэсе падсудныя зрабілі «антыдзяржаўныя прамовы» і за гэта таксама будуць прыцягнуты да суду.

Так польскі фашызм распраўляецца з лепшымі прадстаўнікамі рэвалюцыйных рабочых і сялян палітзьняволенымі. У фашысцкай Польшчы палітзьняволеным прышпільваюцца новыя справы, ствараюцца новыя працэсы, ня толькі за «антыдзяржаўныя выступленьні і дэманстрацыі» на судзе, але таксама і за найменшую агаворку перад турэмнай адміністрацыяй. Згод на новага турэмнага рэжыму, кожны пратэст палітзьняволеных супроць зьдзекаў дазорцаў (турэмны надзірацель) абвяшчаецца «бунтам», самым лютым спосабам падаўляецца і вядзе за сабой павялічэньне пакараньня, — новыя прысуды. І так без канца.— вечная катарга.

МАДРЫД. Глыбокі эканамічны крызіс і адсутнасьць пэрспэктыў на яго зжыцьцё вымушае нават клясавых ворагаў рэвалюцыйнага пралетарыяту зрабіць спробу ўзяць што-небудзь з вопыту ўраду СССР. Гутаркі аб пяцігадовым пляне ўвайшлі тут у моду. Гавораць аб пяцігадовым пляне ў галіне асьветы, шляхоў зносін і г. д. Гэтымі днямі банкір і дэпутат Франке выступіў з заявай, у якой абараняў неабходнасьць прыняцьця «пяцігадовага пляну народнай гаспадаркі Гішпаніі».

Прэзыдыум зьезду Польскіх пралетарскіх пісьменьнікаў.

Камунальнікі Варшавы рыхтуюцца да ўсеагульнай забастоўкі

ВАРШАВА, 19-VIII. Сацыял-фашысцкі «Работнік» паведамляе, што настрой сярод варшаўскіх камунальнікаў, у сувязі са скарачэньнем зарплаты і новымі звальненьнямі, з кожным днём абвастраецца. Кожны дзень адбываюцца сходы, мітынгі-лятучкі, на якіх рабочыя абгаварваюць пытаньне аб арганізацыі забастоўкі.

Гэтымі днямі адбыўся вялікі мітынг рабочых трамвайшчыкаў Варшавы. Трамвайшчыкі ў вынесенай рэзалюцыі выказваюць сваю гатоўнасьць у любы момант падтрымаць забастоўку камунальнікаў. Трамвайшчыкі ў сваёй рэзалюцыі зазначаюць, што калі магістрату ўдасца зьнізіць зарплату рабочым камунальнікам, ён павядзе наступленьне таксама і на зарплату трамвайшчыкаў; і таму трамвайшчыкі заклікаюць усіх рабочых камунальнікаў Варшавы да ўсеагульнай забастоўкі, калі зьніжэньне зарплаты ня будзе зараз-жа ануліравана.

Сацыял-фашысцкія прафсаюзы разам з паліцыяй ўжываюць усе мэтады і сродкі ашуканьня і тэрору, каб сарваць нямінучую забастоўку камунальнікаў Варшавы. Паліцыя кожную ноч учыняе сярод камунальнікаў масавыя вобыскі і арышты.

Пратэст мільёнаў

супроць тэрору, —супроць сыстэмы павольных забойстваў палітзьняволеных

Агульны сход інжынэрна-тэхнічных працаўнікоў Менскага вузла МББ чыгункі разам з рабочымі ўдарнікамі, заслухаўшы паведамленьне т. Барысава аб адозьве ЦК кампартыі Заходняй Беларусі, Польшчы і Заходняй Украіны да працоўных усяго сьвету, выносіць свае абурэньне супроць зьверскіх зьдзекаў польскага фашызму над палітзьняволенымі.

Агульны сход, выносячы свае абурэньні супроць дзеяньняў польскага фашызму, адначасова заклікае рабочую клясу і працоўнае сялянства Польшчы не паслабляць барацьбы супроць разьюшанай буржуазіі. Таварышы рабочыя Польшчы,—палітзьняволеныя і працоўнае сялянства, мы моцна трымаючы сьцяг Кастрычнікавай рэвалюцыі шпарка будуючы сацыялізм у нашай краіне, выконваючы пяцігадовы плян ў чатыры — тры гады, па некаторых галінах прадпрыемства і ў два з паловай гады, будзем пільна сачыць за Вашай барацьбой.

Таварышы палітзьняволеныя, для дапамогі ў Вашай барацьбе супроць нячуваных катаваньняў, супроць фашызму мы яшчэ шырэй разгорнем работу МОПР'у і інтэрнацыянальнае выхаваньне, зараз-жа прыступім да збору сродкаў зімовай дапамогі палітзьняволеным, якіх душыць у засьценках турмаў польскі фашызм. Дык будзьце-ж стойкімі да канца Вашай барацьбы.

ІТР Менскага вузла МББ чыгункі разам з ударнікамі і актывам майстраў рабочых і служачых адлічаюць сваю аднадзённую пэнсію ў карысьць МОПР'у для палітзьняволеных Польшчы. Усе як адзін уступаюць у рады членаў МОПР'у

Няхай жыве камуністычная партыя Польшчы, Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны!

Няхай жыве і пашыраецца МОПР!

Няхай жыве сусьветны Кастрычнік!

Мэтады ўдарнай вясны—на поле бальшавіцкай восені

УБРАЎШЫ ЯРЫНУ, ПЕРАКЛЮЧЫЦЦА НА АСЕНЬНЮЮ СЯЎБУ

ПАСЕЎ АЗІМЫХ СКОНЧЫЦЬ: у паўночнай зоне—да 1 верасьня, у сярэдняй зоне—да 5 верасьня, у паўднёвай зоне—да 10 верасьня

(З пастановы бюро ЦК КП(б)Б)

Рашаючым пытаньнем ва ўсёй рабоце зьяўляецца правільная арганізацыя працы

На Гарадокшчыне не засеяна ніводнага га

Райза і РКС бязьдзейнічаюць

Гарадок, 18-8. (Ад уласнага кар-та). Плян асеньняй сяўбы ў Гарадоцкім раёне ганебна праваліваецца. Сяўба ў раёне павінна была пачацца яшчэ з 15-га жніўня. Ня гледзячы на гэта, на сёньняшні дзень не засеяна ніводнага га.

Аб падрыхтоўцы да асеньняй сяўбы на мясцох у раёне даведваюцца па выпадковых зьвестках, якія часам перадаюцца вуснамі вясковых работнікаў, што прыяжджаюць у раён. Ворыва і баранаваньне незанятага папару «нібыта» скончана; калгасы прыступілі да ўзьняцьця занятых папараў. А колькі ўзьнята—ні Райза, ні Райкалгассаюз ня ведаюць. Адгэтуль пачынаецца прарыў у выкананьні раду мерапрыемстваў па сяўбе: вапнаваньня і тарфаваньня глебы, збору попелу, успашкі пад зябь і інш.

Гэты буйны прарыў на Гарадокшчыне стварыўся дзякуючы апартуністычнай недаацэнцы правядзеньня асеньняй сяўбы з боку Райза і Райкалгассаюзу. У гэтых установах нават на сёньняшні дзень няма дакладнага вучоту аб падрыхтоўцы і ходзе асеньняй сяўбы. У галовах кіраўнікоў, акрамя агульнай лічбы плошчы засеву азімых па раёне, нічога няма. Асеньняя сяўба такім чынам, апынулася пад пагрозай зрыву.

Якуб Паляшук.

Узмацніць падрыхтоўку да асеньняй сяўбы ў калгасах

Буйны рост калгасаў у выніку пасьпяховага правядзеньня другой бальшавіцкай сяўбы ва ўвесь рост высоўвае перад усёй партыйна-савецкай, прафэсыянальнай і калгаснай масай рад новых адказьнейшых задач у пэрыяд асеньняй сяўбы. Цэнтральнай і найбольш адказнай з іх зьяўляецца гаспадарча-арганізацыйнае замацаваньне калгасаў і далейшае разгортваньне калгаснага руху.

Пашырэньне плошчы азімых па БССР на 50.000 га, супроць мінулага году павінна пайсьці выключна за кошт заорваньня новых зямель, таму неабходна рашуча змагацца супроць настрояў засяваць азімыя ў яравым кліне 1931 году.

Выкананьне пляну **стварэньня насенфондаў і страхфондаў** павінна стаць важнейшым зьвяном у падрыхтоўцы да асеньняй сяўбы; рашучы адпор павінен быць даны снабжэнчым настроям паасобных работнікаў і калгасьнікаў.

Максымальным напружаньнем сіл, ініцыятывы і энэргіі ўсяго калгаснага актыву справа **сартаабмену** павінна быць выцягнута з недапушчальна злачыннага становішча самацёку, у якім яна знаходзілася ў мінулыя кампаніі. Чёткае бесьперабойнае правядзеньне абмалоту, здачы і атрыманьня ў абмен насеньня па каляндарным пляне павінна забясьпечыць найбольшае скарыстаньне гатункавага насеньня ўраджаю 1931 году.

Ачыстка насеньня ў калгасах павінна быць праведзена на 100 проц., што можа быць забясьпечана толькі пры ўмовах пераводу зерняачышчальных машын на бесьперабойную працу з цьвёрдым каляндарным плянам перасоўкі іх.

Радковая сяўба, акрамя падвышэньня ўраджайнасьці да 15 проц. дае эканоміі насенматар'ялу да 30 проц.; таму асаблівая ўвага павінна быць зьвернута на прасоўваньне да калгасаў радковых сеялак, што засталіся на складах, і на поўнае скарыстаньне іх.

Пытаньне **ўгнаеньня** настолькі важнае ў сыстэме мерапрыемстваў па ўздыму ўраджайнасьці калгасных палёў, што далейшы адклад у прасоўваньні мінэральных угнаеньняў да калгасаў, далейшае ўпартае ігнараваньне радам раёнаў справы вапнаваньня і тарфаваньня глебы ня можа мець месца. Грубая недаацэнка мерапрыемстваў па ўгнаеньні калгасных палёў павінна быць рашуча асуджана. У самы кароткі тэрмін уся наяўнасьць мінэральных угнаеньняў і вапны—на складах раёнаў, гною—у калгасах і паасобных калгасьнікаў павінна быць скарыстана поўнасьцю. Задача ўздыму ўраджайнасьці ня можа быць разьвязана без скарыстаньня торфу, попелу, кампосту і іншых адкідаў гаспадаркі.

Рашуча зьнішчаючы ўсякую расхлябанасьць у **рэалізацыі с.-г. машын,** трэба дабіцца максымальнага скарыстаньня ўсіх маючыхся ў раёне машын шляхам прасоўваньня іх да калгасаў, шляхам арганізацыі **поўнага** і **сваячасовага рамонту** іх.

Вялікае гаспадарча-палітычнае значэньне мае **лушчэньне і зяблевае ворыва.** Зяб захоўвае вільгаць, зьнішчае пустазельле, падвышае ўрадлівасьць глебы, а асноўнае—прадрашае посьпех веснавой пасеўнай кампаніі, асла баняючы да 70 проц. цягавай сілы ў пэрыяд веснавых палявых работ 1932 году.

Кантрактацыя азіміны павінна стаць магутнейшым сродкам, мабілізуючым вакол сябе ўсю калгасную масу на барацьбу за новы калгасны прыліў, за выкананьне ўсіх вытворчых задач асеньняй пасеўнай кампаніі.

Рашаючым пытаньнем ва ўсёй рабоце зьяўляецца правільная арганізацыя працы ў калгасах. Арганізаваць брыгады, правільна расставіць сілы ўнутры іх, прымацаваць да іх пэўныя вучасткі работ, цягавую сілу і сродкі вытворчасьці, даць каляндарны плян выкананьня работ, сваячасова і дакладна ўлічыць работу ў працаднёх, кожнаму калгасьніку запісаць іх у працоўную кніжку ня менш аднаго разу за пяцідзёнку, правільна і сваячасова размеркаваць ураджай па колькасьці і якасьці затрачанай працы, рашуча змагацца з абязьлічкай і ўраўнілаўкай—вось асноўныя моманты работы ў гэтай галіне.

Лашкевіч.

Махнавіцкі сельсавет праваліў уборачную кампанію

ЕЛЬСК. (Наш кар.). Махнавіцкі сельсавет, Ельскага раёну, ва ўборачную эстафэту саветаў ня ўключыўся. Уборачная кампанія па сельсавеце праходзіць зусім дрэнна. Сельсавет ня стаў сапраўдным кіраўніком у правядзеньні ўборкі, у выніку чаго стварыліся вялізарныя прарывы.

Старшыня сельсавету Стражнікевіч у вёсцы ў канцылярыю заходзіць толькі раз у дэкаду. Ён па 8 дзён траціць на паляваньне. Скаргаў сялян у сельсавеце ніхто прыняць ня можа, а да раёну—40 вёрст.

Такая праваапартуністычная практыка ў выкананьні дырэктыў партыі і ўраду, якую праводзіць зараз Махнавіцкі сельсавет, павінна быць неадкладна зьнішчана.

Герасіменка.

У Гарадоцкай МТС—суцэльны прарыў

Лёнацерабілкі ў ход ня пушчаны

Гарадок. (Ад нашага спэц. кар.). Аздаравіць у бліжэйшыя дні Гарадоцкую МТС,—неадкладная задача, якую павінны паставіць сабе Трактарацэнтр і кіруючыя раённыя органы, бо Гарадоцкая МТС мае суцэльны прарыў па ўсіх галінах работы.

З веснавой сяўбы МТС вышла са значным прарывам, выканаўшы плян на 76 проц. Гэты прарыў МТС працягвае і надалей. Трактарны парк разьядаюць абязьлічка, адсутнасьць зьдзельшчыны, прагулы, паломка машын і іншыя «аб'ектыўныя» прычыны. Досыць спаслацца хоць-бы на такі факт, што за адзін толькі ліпень месяц прастой трактароў дасягнуў звыш 50 проц. агульнай колькасьці рабочых гадзін. Так, з 12.976 рабочых гадз. трактары прастаялі 8.936 гадз.

Па якіх-жа прычынах здарыліся прастоі? 2.199 гадз.—з-за няспраўнасьці трактароў, 1.527 гадз.—з-за няспраўнасьці прычэпнага інвэнтара, 106 гадз.—з-за адсутнасьці прычэпнага інвэнтара, 120 гадз.—з-за адсутнасьці змазачнага і гаручага, 97 гадз. —з-за дрэннага надвор'я, 2.139 гадз. —з-за адсутнасьці работ, 152 гадз.—прагулы і 2.596 гадз.—з прычыны адсутнасьці работы для другой зьмены (начны прастой, што таксама трэба лічыць прагулам).

Гэтыя лічбы мы падалі наўмысьля, каб паказаць прычыну зрыву пляну работ МТС. Яны характарызуюць, наколькі ў МТС неарганізавана праца.

Зьдзельшчына ў МТС уведзена фармальна, фактычна-ж яе ня існуе. Замест таго, каб прыкладнай арганізацыяй працы абараняць зьдзельшчыну ў калгасах, абслугоўваемых МТС, у якіх, дарэчы, таксама адсутнічае зьдзельшчына,—МТС сама ня мае зьдзельшчыны, не ліквідавала абязьлічкі; прычэпныя машыны валяюцца дзе папала, іх расьцягваюць; трактары робяць прастоі па 5—8 гадзін. Нормы выпрацоўкі трактарамі выконваюцца ў сярэднім толькі на 50 проц.; ёсьць нават выпадкі, калі дзякуючы расхлябанасьці кіраўнікоў паасобных вучасткаў некаторыя трактары ўзворваюць за дзень палову га. Ня гледзячы на вялікі прастой машын і суцэльныя прастоі начной зьмены—перавыдаткаваньне гаручага дасягае 10 проц.

Малацьба ў калгасе «Уперад» (Смалявіцкі р.).

У канторы МТС ёсьць прыкладны плян уборкі тэхкультур, але гэты плян на сёньняшні дзень не ажыцьцяўляецца таму, што МТС фактычна ніякага ўдзелу ў лёнацерабленьні ня прымае. МТС павінна дапамагчы 5-6 буйным калгасам, якія засеялі значную колькасьць лёну, выцерабіць гэты лён. Калгасы прыступілі ўжо да лёнацерабленьня, якое павінна быць скончана на 25 жніўня, але МТС не дапамагае калгасам толькі таму, што свае 4 лёнацерабілкі яна ня можа пусьціць у ход з-за адсутнасьці пасаў.

Выязная рэдакцыя «Савецкай Беларусі» Якуб Паляшук, Палеес.

Шалёным тэрорам польскім фашыстам ня ўдасца задушыць рэвалюцыйны рух

Заслухаўшы інфармацыю 25-тысячніка тав. Сватко аб разгуле белага тэрору ў Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіне, мы, ўдзельнікі зьлёту калгасаў Раваніцкага сельсавету суцэльнай калектывізацыі, Чэрвенскага раёну, з самым глыбокім абурэньнем і нянавісьцю ўзьнімаем свой голас пратэсту супроць зьдзекаў і катаваньняў палітзьняволеных пакутнікаў польскіх падвалаў, турмаў і засьценкаў.

Мы, калгасьнікі Раваніцкага сельсавету суцэльнай калектывізацыі, добра разумеем, што міжнародны капіталізм зараз кідаецца ў перадсьмяротных сударагах найглыбейшага эканамічнага крызісу, пачуўшы сваю блізкую пагібель імкнецца шляхам нячуваных у гісторыі крывавых зьверскіх распраў над рэвалюцыйным рухам рабочых і сялян, асабліва Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіны ўцiхамірыць тыл, з мэтай пачатку контр-рэвалюцыйнай вайны, утварэньня бандыцкага нападу на адзіную ў сьвеце краіну саветаў, якая пасьпяхова закончвае пабудову фундаманту сацыялістычнай эканомікі ў 3-м рашаючым годзе пяцігодкі.

Не, панове-палачы, вашы хітрасьці дарэмныя, ня спыніць вам пераможнага ходу сацыялістычнага будаўніцтва ў СССР, не задушыць сваімі козьнямі ўздыму рэвалюцыйнага руху рабочых і сялян Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіны.

Не затушыць вам полымя пралетарскай рэвалюцыі ва ўсім сьвеце. Хутка блізіцца ракавы час расплаты над вамі.

Слухайце пралетары Польшчы, Зах. Беларусі і Зах. Украіны, у адказ на ваш прызыў аб дапамозе, мы яшчэ больш згуртуемся навакол радоў камуністычнай партыі пад яе кіраўніцтвам, напружым усе свае сілы, энэргію на справы пасьпяховага заканчэньня ўборачнай кампаніі і асеньняй сяўбы, на поўнае выкананьне плянаў хлебазагатовак.

Сваячасова пусьцім у ход 518 волатаў фабрык і заводаў і 1.040 машынна-трактарных станцый, у 3-м рашаючым годзе пяцігодкі, поўнасьцю закончым пабудову фундаманту сацыялістычнай эканомікі ў 3-м рашаючым годзе пяцігодкі. Свой інтэрнацыянальна-клясавы абавязак пралетарскай салідарнасьці давядзем на справе тэрміновага масавага збору сродкаў на карысьць палітвязьняў панска-польскіх засьценкаў. Узмоцнім работу МОПР'у, арганізуем мопраўскія ячэйкі ў кожным калгасе, ахопім імі 100 проц. калгасныя масы.

Не забудземся на абарону нашай краіны, ажывім Асоавіяхім, адназім работу гурткоў вайсковых ведаў, уцягнем у іх работу сотні і тысячы працоўных.

Сьмерць крывавым катам—фашыстам!

Няхай жыве сусьветная пралетарская рэвалюцыя і яе баявы штаб—Камінтэрн!

Рэдкалегіям фабзаводзкіх і цэхавых газэт

21-га жніўня, у 7 гадзін увечары ў памяшканьні рэдакцыі газэты „Рабсэлькор" (Савецкая, 63)

склікаецца Менская агульна-гарадзкая нарада рэдкалегій фабрычна-заводзкіх і цэхавых газэт па пытаньні выданьня штодзённых цэхавых газэт „ЗА РАБОТУ ПА-НОВАМУ"

На нарадзе, акрамя інструкцыйнага дакладу будзе перадача в пыту выданьня штодзёнак рэдкалегіямі газэт: заводу Імя Варашылава, „Дрэваапрацоўшчык", „Бальшавік", абутковай фабрыкі

Рэдакцыя газэты „Рабсэлькор"

У заўтрашнім нумары нашай газэты будзе надрукавана пастанова Цэнтральнага Камітэту КП б)Б і Савету Народных Камісараў БССР аб разгортваньні жывёлагадоўлі ў сацыялістычным сэктары сельскай гаспадаркі

За ленінскую нацыянальную палітыку

У НАС, У СССР, эканамічны і культурны ўзрост працоўных усіх нацыянальнасьцяй, рост сеткі нацыянальных школ, росквіт нацыянальнай па форме і пралетарскай па зьмесце культуры ўсіх нацменшасьцяй

У ІХ, У КАПІТАЛІСТАЎ, небачны гаспадарчы развал, разгром нацыянальных школ і культурных установ

Гніляkевіч

Чарговыя задачы па правядзеньні ленінскай нацыянальнай палітыкі*)

Гаворачы аб чарговых задачах па правядзеньні ленінскай нацыянальнай палітыкі, ні ў якім разе нельга не затрымацца на тых важнейшых мерапрыемствах партыі і савецкай улады, якія праводзяцца на сёньняшні дзень у галіне гаспадарча-культурнага будаўніцтва, нельга таксама, абгаворваючы нацыянальнае пытаньне, не застанавіцца на міжнародным становішчы, на становішчы рабочае клясы у буржуазных краінах.

Побач з вялікімі посьпехамі сацыялістычнага будаўніцтва, у нас, у СССР, мы бачым нячуваны эканамічны крызіс у капіталістычных краінах, які ўсё больш пашыраецца, выяўляючы і абвастраючы супярэчнасьці капіталістычнай сыстэмы.

Эканамічны і палітычны крызіс у капіталістычных краінах ахапіў усю гаспадарку, як прамысловасьць, так і сельскую гаспадарку. Мы назіраем у капіталістычных краінах масавае скарачэньне рабочых, занятых у прамысловасьці, а таксама працуючых па найму у сельскай гаспадарцы. Зараз у капіталістычных краінах ёсьць больш 35-мільёнаў беспрацоўных рабочых. Калі мы возьмем, як мінімум, па 3-4 члена сям'і ў кожнага гэтага беспрацоўнага, дык у выніку атрымаем каля 120 мільёнаў чалавек, якія ня маюць ніякіх сродкаў для існаваньня. Трэба яшчэ памятаць таксама і аб тым, што сотні мільёнаў не зарабляюць нават пражытачнага мініму і вядуць паўгалоднае існаваньне. Вось тое становішча, ў якім знаходзяцца рабочыя капіталістычных краін.

Капіталістычныя краіны шукаюць выхаду з гэтага цяжкага становішча, у шалёнай падрыхтоўцы да вайны супроць Савецкага Саюзу. Арганізуюцца крыжовыя паходы, выдумляюцца дэмпінг, з мэтай перашкодзіць нашаму экспарту, выдумляюцца казкі пра прымусовую працу.

Усё гэта робіцца капіталістычным сьветам для таго, каб ашукаць працоўныя масы, каб адцягнуць іх увагу ад сапраўдных прычын таго цяжкага становішча, у якім апынуліся працоўныя ў капіталістычных краінах для таго, каб мець магчымасьць за сьпіною працоўных падрыхтаваць наступ на Савецкі Саюз.

Крызіс набыў такую вастрату і глыбіню, што ён па паказаньнях нават буржуазных эканамістых і пісак не мае роўнага ў гісторыі капіталізму.

Я зачытаю тут некалькі вытрымак з газэт, якія выдаюцца за межамі Савецкага Саюзу.

«Нямецкая гаспадарка—заяўляе ў сваім аглядзе Берлінская Гандлёвая Палата—дасягнула бяспрыкладнага ў гісторыі сучаснай гаспадаркі крызісу падзеньня».

«Крызіс сёньняшняга дню па сваёй глыбіні і ўсеагульнасьці ня мае нічога падобнага ў гісторыі капіталізму».

На гадавым сходзе амэрыканскіх эканамістаў і статыстыкаў гэтыя апошнія «слупы» буржуазнай эканамічнай навукі не знаходзілі зьмякчаючай характарыстыкі для сучаснага становішча амэрыканскай эканомікі і характарызуюць яе наступным чынам: «Сучасны крызіс самы сур'ёзны за апошнія сто год». «Сучасны крызіс настолькі востры і глыбокі, што ня мае прыкладу».

Значыцца ўжо самі буржуазныя пісакі, буржуазныя газэты ня могуць ня прызнаць таго, што капіталістычная гаспадарка дасягнула бяспрыкладнага ў гісторыі крызісу.

Нацыянальная палітыка ў нас і ў іх

Польскі сацыял-фашысцкі орган «Работнік», абгаворваючы праблему нацыянальнага пытаньня ў Польшчы,—гаворыць: «Калі ў дачыненьні да яўрэяў, немцаў і літоўцаў справа ідзе аб больш ці меньш нацыянальн. палегчаньнях, дык украінцы і беларусы не здавальняюцца навет найбольшымі прывілеямі ў рамках польскай дзяржавы таму што яны імкнуцца да незалежнасьці і нацыянальнага аб'яднаньня». І далей разважае «Работнік»: «Дамо ім прывілеі але яны ня стануць ад гэтага лёяльнымі. Таму ствараецца бязвыхаднае становішча асыміляваць іх немагчыма, прымірыцца з імі таксама не магчыма. Што рабіць? (Варшаўска-яўрэйская газэта «Гайнт» за 20-V—31 г.).

Вось, як ён разважае і прызнае, што нават «найвялікшыя палёгкі гэтым народам будуць ўспрыняты толькі як часовы набытак, як этап да поўнай незалежнасьці. Гэта стварае заколдаванае кола і гэта зьяўляецца самым слабым пунктам у палітыцы кіраўнікоў дагаворанасьці і ўступак».

Польская буржуазія разам з яе прыхасьнямі: сацыял-фашыстамі ня можа вырашыць нацыянальнае пытаньне. Толькі пралетарыят Польшчы, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі Польшчы вырашыць гэтае пытаньне шляхам пралетарскай рэвалюцыі.

Зусім бесцырамонна ў Польшчы абыходзяцца з рабочымі нацменшасьцяў. Вось яскравы прыклад. У афіцыйным лісьце да прэм'ера і міністра унутраных спраў, гандлю, індустрыі і працы дэпутат Польскага сойму пан Грынбаўм скардзіцца, што ў радзе прадпрыемстваў звальняюць яўрэйскіх рабочых толькі таму, што яны яўрэі і на іх месца прымаюць рабочых не-яўрэяў.

«Да гэтага часу,—гаворыцца ў гэтым лісьце,—звальнялі яўрэйскіх рабочых з дзяржаўных прадпрыемстваў. Але да гэтага часу ня чулі, каб органы дзяржаўнай улады прымушалі прыватныя прадпрыемствы звальняць яўрэйскіх рабочых. Таму і патрабуецца тэрміново загад пана міністра, каб гэты прыклад не знайшоў сабе пасьлядоўнікаў і каб яўрэйскія рабочыя, якія адчуваюць нячуваныя цяжкасьці пры адшуканьні працы, ня згубілі доступу у тыя майстэрні, якія ўтрымліваюцца яўрэйскімі прадпрыемцамі»...

Вось як разумеецца «абарона» працоўных тэй ці іншай нацменшасьці ў буржуазных краінах.

Дэпутат польскага сойму пан Грынбаум выступіў з лістом да важнай асобы, да пана міністра, якому ён скардзіцца: аднячасова ён згодзен з фашыстаўскім ўрадам, ён ня супроць звальненьня яўрэйскіх рабочых з дзяржаўных прадпрыемстваў, але ён «супроць» звальненьня з прыватных прадпрыемстваў. Што гэта за вырашэньне пытаньня? Што гэта за абарона яўрэйскіх працоўных? «Гэты абаронцы»—нам вядомы, гэтыя «абаронцы» ведомы таксама працоўным ўсіх нацыянальнасьцяй.

Гэта яскравы малюнак таго цяжкага прыгнечаньня, якому за межамі Савецкага Саюзу падупадаюць працоўныя нацменшасьцяй, асабліва цяжкага становішча нацменшасьцяй на сёньняшні дзень. Імпэрыялістыя, якія імкнуцца да заняволеньня калёній, маюць шмат супярэчнасьцяй, якіх яны не ў сілах вырашыць. Капіталістычная сыстэма ня можа і ня зможа вырашыць гэтыя супярэчнасьці.

Хто можа вырашыць гэта пытаньне, хто можа аслабаніць ад заняволеньня калёній? Толькі Кастрычніцкая рэвалюцыя. Нацыянальнае пытаньне ня можа быць вырашана пры капіталізме. Толькі ў Савецкім Саюзе рабочая кляса, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі тэтае пытаньне вырашыла поўнасьцю і сапраўды разьняволіла працоўных усіх нацыянальнасьцяй.

Гаспадарчае і культурнае будаўніцтва БССР

БССР ператвараецца шпаркімі тэмпамі ў краіну буйных фабрык і заводаў. За перыяд ад IX да X Усебеларускага Зьезду Саветаў пушчаны у ход наступныя буйныя прадпрыемствы: Асінбуд, які мае вялікае значэньне як для нашай прамысловасьці, так і для сельскай гаспадаркі; Гомсельмаш, Бабруйскі дрэваапрацоўчы камбінат, Аршанскі ільнокамбінат, Магілёўскі Мастаўёвы завод. Менская і Віцебская швейныя фабрыкі і цэлы рад іншых буйных прадпрыемстваў. Віцебская панчошна-трыкатажная фабрыка так сама ўжо скончана і пушчана ў ход. Будуюцца Крычаўскі цэмэнтны завод і шэраг буйных прадпрыемстваў у БССР.

Гэтыя посьпехі сацыялістычнага будаўніцтва ў Савецкім Саюзе і ў БССР, якія маюць сусьветнае гістарычнае значэньне, былі магчымы толькі дзякуючы правільнаму непахіснаму ажыцьцяўленьню генэральнай лініі партыі ўздыму творчага энтузіязму мас, дзякуючы разгортваньню сацыялістычных мэтадаў працы: сацспаборніцтву і ўдарніцтву, сустрэчным прамфінплянам, грамадзкаму буксіру, шырокай хвалі крытыкі і самакрытыкі, выназходзтву і г. д.

Правільнае вырашэньне нацыянальнага пытаньня камуністычнай партыяй і савецкай уладай далі магчымасьць дабіцца такіх вялікіх посьпехаў, як у Савецкім Саюзе, так і ў БССР. За гэты час у БССР правільнае вырашэньне нацыянальнага пытаньня дало магчымасьць дабіцца вялізарных посьпехаў ў галіне калектывізацыі бядняцка-серадняцкіх гаспадарак. Мы маем ужо сёньня калектывізаваных у БССР бядняцка-серадняцкіх гаспадарак каля 45 проц. да агульнай іх колькасьці.

Актыўнасьць насельніцтва БССР у апошніх перавыбарах саветаў у нацыянальным разрэзе наступная: палякаў—68,61 проц., яўрэяў—70,8 проц., украінцаў—58,46 проц., немцаў—56,70 проц., латышоў—64,11 проц., літоўцаў—57,37 проц., у той час; калі па ўсёй БССР удзельнічала каля 69,16 проц. ўсяго насельніцтва.

Становішча культурнага будаўніцтва мы можам ахарактарызаваць так: да Кастрычніцкай рэвалюцыі ў межах БССР ня было ніякіх беларускіх школьных установ. Калі Беларусь была пад прыгнечаньнем белапалякаў, беларускую мову называлі мовай хамскай. Царскі ўрад адносна беларускай мовы ужываў жорсткае прыгнечаньне, трымаўся, як і палякі, такога погляду, што белмова зьяўляецца хамскай мовай. Царскі ўрад выдаў спэцыяльны загад, па якім беларуская мова была абвешчана мовай забаранёнай да ўжываньня ва ўсіх установах і школах.

Камуністычная партыя вырашыла нацыянальнае пытаньне, абараняючы правы нацыянальнасьцяй на самавызначэньне, гэта значыць на самастойнае дзяржаўнае існаваньне. Гэта патрабаваньне было правільным да Кастрычнікавай рэвалюцыі, гэта застаецца правільным і ў сучасны момант. Лёзунг «права нацыянальнасьцяй на самавызначэньне аж да аддзяленьня» не выключае, а наадварот мае на ўвазе добраахвотнае аб'яднаньне, якое магчыма толькі на грунце поўнага раўнапраўя нацый і прызнаньня за імі права на самавызначэньне на грунце ўздыму іх культурнага і матар'яльнага ўзроўню. Гэта зусім правільна адзначана пастановай Кастрычнікаўскага пленуму ЦК КП(б)Б.

Зараз мы маем ахоп ўсеагульным навучаньнем 97 проц. ўсіх дзяцей ва ўзросьце ад 8 да 10 год. Дашкольных установ у 1929 годзе было 124 з ахопам дзяцей 3.385, а ў 1930 годзе—410 установ з ахопам 19.000 дзяцей. Органы НКАсьветы з дапамогай грамадзкіх арганізацый ужылі ў бягучым годзе сур'ёзныя захады ў гэтым пытаньні: вышэйшых навучальных установ у БССР у 1930 годзе было 13, супроць 4 у 1929 г., рабфакаў — 31 супроць 7, тэхнікумаў — 31 супроць 30, школ ФЗУ — 64 супроць 6.

Усе гэта сьведчыць аб тым, што партыя і ўлада ўжываюць самыя сур'ёзныя захады да пашырэньня і паглыбленьня культурнага будаўніцтва, адчыняюцца новыя школы, рабфакі, вышэйшыя навучальныя ўстановы і г. д.

Пра школьнае будаўніцтва

Калі паглядзець на разьмеркаваньне школьных установ па нацыянальнасьцях, то мы можам падаць такія лічбы: ў 1929 г. беларускіх школ было 4.900, у 1930 г. — 5.249, сямігодак у 1930 г. было — 277. Яўрэйскіх школ у 1929 г было 154, у 1930 г.—178, сямігодак — 84. Польскіх школ: у 1929 г. было — 139, у 1930 г. — 143, сямігодак — 16. Літоўскіх школ—9. Тут чамусьці ёсьць некаторае зьніжэньне, але лк быццам адна школа пераведзена ў сямігодку. Латвійскіх школ было 21, стала 22, 1 сямігодка, 1 ШКМ. Эстонскіх школ было — 2 і 1 сямігодка, нямецкіх у 1929 годзе ня было ні воднай школы а ў 1930 г. маем 4 і 1 сямігодку, ўкраінскіх было — 10, стала — 14. Тут няма лічбаў толькі аб адной нацменшасьці—расійскай.

Апрача таго існуе Беларуская Акадэмія Навук—вышэйшая навуковая ўстанова, ў якой ёсьць сэктар яўрэйскі, польскі, латвійскі, літоўскі дзе сканцэнтраваны навуковыя сілы паасобных нацыянальнасьцяй.

Па ўсёй БССР ёсьць 10 яўрэйскіх судовых камер, 2 польскіх і 1 латыская.

Мы бачым, што мала таго, што будуюцца школы, мала таго, што мы пераводзім нашы ўстановы на тую ці іншую мову нацменшасьцяй, але арганізуюцца яшчэ такія ўстановы, як нацыянальныя саветы, суды, клюбы і гэтак далей.

У галіне выдавецтва мы маем наступныя дасягненьні: у 1929 годзе — было выдана 331 назва кніжак з колькасьцю 2 млн. экзэмпляраў, 14. 292 друкаваных аркушаў. У 1930 годзе назваў было 1006, лік экзэмпл.—7.868.600, аркушоў — 40.298.800. У 1931 годзе назваў — 2.777, аркушоў — 94.585.500.

Але мы ня можам задаволіць тым, што ёсьць на сеньняшні дзень у гэтай галіне; рабочая кляса і працоўнае сялянства патрабуюць значнага павялічэньня выданьня асабліва масавай літэратуры. Выданьне рознай літаратуры на нацмовах таксама няўхільна павялічваецца. Гэта ў Савецкім Саюзе.

Якія-ж дасягненьні ёсьць на культурным фронце па буржуазных краінах, у прыватнасьці ў нашай суседкі — Польшчы? Там не наведваюць пачатковых школ 900.000 дзяцей ці 26 проц. ўсіх дзяцей, якія па закону павінны наведваць школы. У Заходняй Украіне не наведвае школу 78 проц. дзяцей школьнага ўзросту, Вось, вырашэньне нацыянальнага пытаньня, вось разьвіцьцё нацыянальнай культуры.

Нацыянал - фашысты: Луцкевічы, Астроўскія, Акінчыцы і К-о вядуць разгром беларускіх і ўкраінскіх культурна-асьветных установ. Там адбываюцца масавыя забастоўкі вучняў, якія зьбіваюцца паліцыяй, арыштоўваюцца і саджаюцца ў турмы. Гэта мае месца ў Вільні.

Там-жа ў Вільні, пасьля разгрому беларускіх і ўкраінскіх культурна-асьветных і каапэрацыйных установ і арганізацый, школьніцтва і г. д. польскі фашызм прыступіў да разгрому і фашызацыі яўрэйскага школьніцтва. Фашысцкі «Кур'ер Віленскі» у № 107 піша: «па загаду Віленскага школьнага куратара (начальніка) п. Шэленгоўскага ў Вільні закрыта 8-мі клясавая жаночая школа імя Фрута, якая існуе 23 гады». У гэтай школе вучыліся пры царскай уладзе, а пры, так званай, «дэмакратычнай» уладзе пасьля 23 год існаваньня школа зачыняецца.

Таксама па загаду куратара пана Шэленгоўскага зачынена адзіная ва ўсёй Польшчы яўрэйская настаўніцкая сэмінарыя. Яны імкнуцца зьнішчыць магчымасьць для той альбо іншай нацыянальнасьці мець падрыхтаваныя свае нацыянальныя кадры. У гэтай настаўніцкай сэмінарыі магчыма было кожны год падрыхтоўваць кадры настаўнікаў-нацыяналаў.—Вось, палітыка буржуазнага ўраду. Вось, разьвіцьцё нацыянальнай культуры, вось, вырашэньне нацыянальнага пытаньня.

(Працяг будзе).

*) Апрацованая сьценаграма прамовы т. Гніляkевіч на нарадзе нацкамісій.

Датэрміновы пуск „518" і „1040"

Пасьпяховая рэалізацыя пазыкі ў вёсцы—экзамен для шэфскіх арганізацый

Рабочыя заводу імя Ланцуцкага штурмуюць прарывы фінпляну

ГОМЕЛЬ. (Наш кар). У выкананьні фінпляну Гомельскага Гарфінадзелу і гарашчадкасы вялікі прарыў. Па розных падатках плян выкананы на 46 проц., па ўкладах у ашчадкасы на 6,7 проц., па акцыях трактарацэнтру на 14,3 проц.

Шэф Гарфа (рабочыя заводу імя Ланцуцкага) слаба праводзіў сваё шэфства над апаратам Гарфа.

16-га жніўня быў склікан агульны сход мэханічнага цэху, на якім было пастаўлена пытаньне аб шэфстве і аб прарыве ў фінпляне. Рабочыя ў сваёй рэзалюцыі пішуць: «Мы слаба наладзілі нашае шэфства над Гарфа. Прарыў у фінпляне гэта значыць прарыў і ў нашым шэфстве». 25-га жніўня склікаецца агульна-заводзкая канфэрэнцыя па шэфству, на якой будуць заслуханы даклады загадчыка Гарфа і старшыні заўкому.

Па ўсіх цэхах адчуваецца вялікі ўздым рабочых на выкананьне фінпляну. Лепшыя ўдарнікі падпісваюцца ўкладчыкамі ў ашчадкасу. Прэзыдыум Гарпрафсавету стварае па ўсіх прадпрыемствах Гомельшчыны брыгады дапамогі ў ліквідацыі прарыву фінпляну 3 га кварталу

Па прыкладу рабочых «варашылаўцаў» партыйны камітэт намеціў кандыдатуры сацнамесьнікаў для адказнай работы ў Гарфа і Гарашчадкасе.

Рабочыя заводу імя Ланцуцкага пабальшавіцку ўзяліся за наладжваньне рабочага шэфства над савецкім апаратам. Праз гэтае шэфства яны павінны дабіцца ліквідацыі прарываў у фінпляне 3-га кварталу.

Я. Рымэрман.

Камсамольская ячэйка Дукорскага сельсавету ўбаку ад рэалізацыі пазыкі

Рэалізацыя пазыкі «3-ці рашаючы» у Пухавіцкім раёне праходзіць самацёкам. На гэту справу не мабілізавана грамадзкасьць. Няма рашучага адпору кулацкай агітацыі з боку партыйных і савецкіх арганізацый.

Асабліва дрэнна пастаўлена работа рэалізацыі пазыкі па Дукорскім сельсавеце. Па ім на сёньняшні дзень рэалізавана пазыкі ўсяго на 500 руб.

Камсамольская ячэйка стаіць у баку ад пазыковай кампаніі, сельсавет праяўляе поўную бязьдзейнасьць у гэтым напрамку, ніякай працы з беднатой не праводзіцца.

Трэба даць рашучы адпор апартуністам, кулаком і яго агентуры зрыўшчыкам фінпляну.

Ц. Лявіцкі.

Адкінуць разьлікі на самацёк

Па Барысаву заданьне па рэалізацыі пазыкі «3-ці рашаючы» сярод рабочых і служачых выканана на—101 проц. Апошняе месца займае торфазавод «Чырвоны Кастрычнік», які выканаў сваё заданьне ўсяго на—21,3 проц.

Сярод іншага гарадзкога насельніцтва заданьне выканана на 87,2 проц. Па калгасным сэктары—130,3 проц., па аднаасобным—14,7 проц.. Не на адзін рубель не рэалізавана пазыкі сярод аднаасобнага сэктару наступных сельсаветаў: Хаўхолецкі, Бытчанскі, Навасельскі, Прыгарадны і Касьцюкоўскі.

Бараноўскі.

Паменш парадных рэзалюцый, пабольш справы

Талочына. (Ад нашага кар.). Рэалізацыя пазыкі «3-га рашаючага» па раёне праходзіць марудным тэмпамі.

Асабліва ў рэалізацыі пазыкі адстае аднаасобны сэктар. Плян па ім выкананы усяго на 17 проц.

Гэтая ганебная лічба выкананьня гаворыць аб тым, што на мясцох як партыйна-камсамольскія арганізацыі, так і сельсаветы гэтай важнейшай кампаніі не надаюць належнай увагі. Большасьць сельсаветаў раёну замест практычнай работы праяўляе апартуністычную стаўку на самацёк.

Узяць, напрыклад, Плоскі, Ванасоўскі і Сіманоўскі сельсаветы. Гэтыя сельсаветы на сёньняшні дзень нічога не зрабілі па рэалізацыі пазыкі. Практычнай работы не праводзяць, а замест яе выносяць прыгожыя рэзалюцыі і іх дасылаюць у раён. Бязумоўна, гэтыя рэзалюцыі паказваюць, што работа з рэалізацыяй пазыкі «добрая». Але на справе ў гэтых сельсаветах плян па рэалізацыі пазыкі выканан усяго на 15-20 проц.

У раёне ёсьць і такія сельсаветы, якія зусім адмаўляюцца ад рэалізацыі пазыкі, а даручаюць гэтую работу другім арганізацыям. Так, Рыдамскі сельсавет пастанавіў рэалізацыю пазыкі 3-га рашаючага году перадаць сельспажыўтаварыствам. У выніку чаго па сельсавеце кантрольнае заданьне па рэалізацыі пазыкі выканана ўсяго на 8 проц.

Побач з адстаючымі сельсаветамі, ў раёне ёсьць і такія сельсаветы, якія пытаньню рэалізацыі пазыкі аддалі вялікую ўвагу і вакол гэтай кампаніі мабілізавалі грамадзкасьць. Дзякуючы чаму ў іх кантрольнае заданьне па рэалізацыі пазыкі «3-га рашаючага» ня толькі выканана, але і перавыканана (Мархлеўскі, Пашадаўскі і інш.).

Трэба адзначыць, што яшчэ ня зусім дастаткова праходзіць рэалізацыя пазыкі і па сацыялістычным сэктары. Рад калгасаў яшчэ ня выканаў поўнасьцю кантрольных заданьняў. Так, калгасы: «Бальшавік» выканаў на 45 пр., калгас імя «XIII годзьдзя Кастрычнікавай рэвалюцыі»—52,3 проц.—рад інш.

Апошні аб'яднаны пленум РК КП(б)Б, разгледзеўшы пытаньне аб ходзе рэалізацыі пазыкі «3-га рашаючага», адзначыў апартуністычную недаацэнку пазыковай кампаніі з боку паасобных ячэек і сельсаветаў. Рэалізацыя пазыкі па Талочынскім раёне выканана ўсяго на 52,3 проц., што лічыцца зусім недапушчальным.

Пленум пастанавіў мабілізаваць партыйны, камсамольскі, прафсаюзны актыў для ліквідацыі прарываў у рэалізацыі пазыкі на вёсцы.

Зараз ужо больш 40 чалавек раённага актыву выехала па сельсаветах.

Б—ко М.

Старшыня Сьмілавіцкага с.-с. т. Крупкін Е., які падпісаўся на пазыку на 300 проц. свайго месячнага акладу.

Бярэце прыклад з сталінцаў

Некаторыя калгасы Шыркаўскага сельсавету (Мсьціслаўскі раён) шырока разгарнулі падпіску на пазыку «3-ці рашаючы».

Калгас імя Сталіна, у якім налічваецца 25 гаспадарак, падпісаўся на суму 762 руб. Такім чынам кожны працаздольны калгасьнік цалкам ўнёс свой месячны заработак на пазыку «3-ці рашаючы», на пабудову «518», «1040».

Калгасы імя Чарвякова, «Парыская Камуна» і «Чырвоны Камунар» бярэце прыклад з сталінцаў.

Паломскі Алесь.

Выклік прымаю і абавязваюся

Выклік селькора «Савецкай Беларусі» Міколы Яромеяка прымаю. З свайго боку абавязуюся зрабіць наступнае: поўнасьцю распаўсюдзіць пазыку «3-ці рашаючы» сярод насельніцтва свайго сельсавету, актыўна дапамагаць камсамольскай і партыйнай ячэйкам праводзіць гэту працу.

Наладзіць выпуск насьценгазэты пры хаце-чытальні і праз друк асьвятляць ход рэалізацыі пазыкі мабілізуючы масы на выкананьне ўсіх задач пастаўленых партыяй і ўрадам. Сам падпісваюся на пазыку на 50 руб.

Селькор-ударнік «Сав. Бел.»
Ц. Лявіцкі.

Ігрушацкі сельсавет па апартуністычнаму адносіцца да рэалізацыі пазыкі

Каапэрацыя Крупскага раёну стаіць у баку ад рэалізацыі пазыкі. На сёньняшні дзень каапэрацыя яшчэ нікольні не рэалізавала пазыкі сярод сваіх пайшчыкаў.

Напрыклад, Ігрушацкай краме далі заданьне распаўсюдзіць пазыкі «3-ці рашаючы» на 600 руб., а на сёньняшні дзень распаўсюджана толькі на 30 руб. Калі зьвярнуліся да старшыні Ігрушацкага сельсавету, каб ён дапамог рэалізаваць пазыку, дык апошні катэгарычна адмовіўся аказаць дапамогу.

Ігрушацкі сельсавет зьменшыў вызначаную лічбу пазыкі для калгасьнікаў; ён зьменшыў таксама дадзенае заданьне і аднаасобнікам. Сярод аднаасобнікаў на сёньняшні дзень ніводнага рубля пазыкі не распаўсюджана. Ігрушацкай краме і сельсавету трэба па-баявому ўзяцца за распаўсюджваньне пазыкі сярод калгасьнікаў, і аднаасобнікаў, цалкам ахапіць падпіскай усё насельніцтва Ігрушацкага сельсавету.

П. Вяскові.

МАЗЫР — горад цудаў

Арыгінальны савецкі горад

Замест вуліц равы, замест шляхоў ямы, замест экіпажаў можна карыстацца гандоламі... Нібы Вэнэцыя, каб ня было яшчэ гор. Горы і вада, вада ва вуліцах, вада ў рэчцы Прыпяці.

Горад зьмясьціўся ўнізе па берагу Прыпяці, а на горах толькі рэдкія дамы, ды яшчэ гарадзкі парк. За паркам відаць Шайтан-гара з невядомай магілкай, а далей рассьцілаецца бязьмежная шыр палёў і лясоў. Па стромах гор ляпяцца сярод зеляніі садоў нібы бяседкі... ўборныя...

Вось тут і пераход ад поэзіі да прозы. На горах паветра чыстае і празрыстае, у гарадзкім парку можна ўдыхаць азон. Але-ж парк бязлюдны, ім амаль што ніхто не карыстаецца. Затое ў нізіне, пакрытай туманам, пракопанай ірвамі і ямамі, кішмя-кішыць народ.

У сухі сонечны дзень бераг Прыпяці і галоўная вуліца залаціцца наносным пяском...

Калі-ж пойдзе дождж...

Што ні вуліца, якая ўзьнімаецца на гару, то бурлівая, рэчка, што ні строма—вадаспад... Перайсьці ў гэты час вуліцу, гэта значыць зрабіць геройскі ўчынак. Ня так страшна глыбіня, як палохае бруд, які скатваецца па стромах з жылых дамоў, пунь, уборных. Вада робіць справу асанізацыйнага абозу, распаўсюджваючы ў «цэнтры» гораду далёка не такое паветра як у гарадзкім парку.

Дзівішся як гэты горад у свой час абраў сталіцай такі вылашчаны генэрал як Булак-Балаховіч. А гісторыя кажа, што гэта было так. Мазыр быў сталіцай гэтага ката—генэрала. У памяці тубыльцаў засталіся ўспаміны пра жудасны час панаваньня Булак-Балаховіча. Пагромы, катаваньні, расстрэлы, шыбеніца — вось сродкі якімі карыстаўся «збавіцель» Мозыра ад бальшавікоў. Вада магла зьнесьці ў Прыпяць пясок, які быў акрываўлены ахвярамі ката-генэрала, час мог зьнішчыць жудасныя прылады сьмерці—шыбеніцу на якой быў павешаны ваенком Кавалёў, але-ж час ня зьнішчыў успамінаў аб крывавых расправах, час ня зьнішчыў жаданьня суровай помсты...

Гэта — трошку гісторыі. Пойдзем далей. Сучаснасьць, проза жыцьця, становішча гарадзкой гаспадаркі арыгінальнага савецкага гораду Мазыра—вось што сёньня мы ставім у цэнтры ўвагі. Тут прозы куды больш чым паэзіі.

Дзе тонка, там ірвецца

Камунальная гаспадарка Мазыра плыве на хвалях самацёку. Сёньня добрае надвор'е і людзі вольна ходзяць праз вуліцу, зусім забываючы, што гэтыя вуліцы—равы. Заўтра пойдзе дождж, вуліцы зробяцца мутнымі рэчкамі, праз якія цяжка перабрацца пехатою, альбо пераплысьці на чаўне... Нізіны занясуцца тоўстым пластом пяску, прапітаюцца брудам, адкідамі...

Гарсавет дасьць загад, каб зрабіць ачыстку ад пяску вуліц. Гэта будзе каштаваць пару тысяч рублёў, але добрае надвор'е пакладзе пячатку забыцьця і гаспадарчае жыцьцё пойдзе далей сваім чарадом... Няма ў гарсавеце, няма ў інспэктара камунальнай гаспадаркі ні плянаў чарговых работ, ні плянаў будаўніцтва камунальнай гаспадаркі, ні нават уліку багацьцяў, якія знаходзяцца ў распараджэньні гаспадара гораду. А багацьцяў гэтых шмат. Сады, муніцыпалізаваныя дамы, нават некалькі тысяч га камунальнага лесу. Камунальную гаспадарку Мазыра можна было-б ня толькі па сутнасьці, але і фармальна назваць бяспрытульнай, калі-б са сьцен гарадзкога савету, з габінэту інспэктара камунальнай гаспадаркі ня чуліся час-ад-часу трывожныя пытаньні і крыкі:

Калі ідзе дождж, вуліцы ператвараюцца ў рэкі.

— Што рабіць?

— Дзе выхад?

— Няма апарату, няма спэцыялістых...

— Дайце людзей!

Справа ад гэтых крыкаў і трывожных пытаньняў, зразумела, слаба рушыцца ўперад, але нельга сказаць, каб гарсавет быў тутака на сто процантаў ня правы. Няма людзей, асабліва спэцыялістаў, добра ведаючых справу камунальнай гаспадаркі, людзей, якія-б маглі вывучыць гаспадарчае становішча Мазыра і, вывучыўшы, даць абгрунтаваны плян будаўніцтва... Быў у гарсавеце спэцыяліст, інжынэр, які займаўся пытаньнямі камунальнай гаспадаркі, але і той «ўвесь вышаў» Гэта было-б сьмешная, калі ня была-б вельмі трагічная гісторыя...

Звычайны бык Мозырскага ЦРК быў прычынай сьмерці апошняга інжынэра.

Хадзіў гэты бык па вуліцах Мазыру, папаламаных тратуарах, заглядаў у ямы, рызыкуючы зламаць сабе галаву і ногі. Спаткаў бык інжынэра Сапраноўскага, і, не сказаўшы яму добрага слова, падняў на рогі. Дзьве гадзіны пражыў небарака пасьля спатканьня з быком і... памёр у больніцы з распоратым жыватом...

Дзе тонка, там ірвецца...

Засталося ў Мозыры два спэцыялісты—сярэдняй і нават ніжэй чым сярэдняй кваліфікацыі,—«амаль-што тэхнік» тав. Розін і тэхнік Гульбіновіч. Вось і ўсе кадры. Але хутка і гэтая колькасьць спэцыялістаў зьменшыцца, бо Розін ужо атрымаў дазвол паехаць на вучобу.

Нельга не згадзіцца з інспэктарам камунальнай гаспадаркі тав. Вайсманам, з гэтым «кустарем-одиночкой», што пры наяўнасьці такіх абмежаваных тэхнічных кадраў нельга «разгарнуць сур'ёзную навуковую тэхніка-эканамічную распрацоўку плянаў разьвіцьця гарадзкой гаспадаркі», аб чым раіў чэрвеньскі пленум ЦК УсеКП(б). Але-ж нельга ўдарыцца і ў паніку і апускаць рукі, як гэта робяць кіруючыя работнікі гарсавету і ў прыватнасьці тав. Вайсман...

За вывучэньне і плянаваньне гарадзкой гаспадаркі

Плян будаўніцтва камунальнай гаспадаркі павінен быць. Люты бык з ЦРК, які, да слова сказаць, у пакараньне за свае паводзіны загінуў пад нажом мясьніка, ня мог зьнішчыць пэрспэктывы разьвіцьця, якая ляжыць ўперадзе перад камунальнай гаспадаркай Мазыру.

Пытаньне аб плянавым разьвіцьці гарадзкой камунальнай гаспадаркі было грунтоўна абгаворана на гарадзкім активе партыйнай арганізацыяй. Калектыўная думка, выявіўшы цэлы рад прарываў, намеціла рад канкрэтных прапаноў па ажыцьцяўленьні пастаноў чэрвеньскага пленуму ЦК УсеКП(б). Бадзёры настрой партыйнага актыву зьяўляецца парукай таму, што гэтыя канкрэтныя мерапрыемствы будуць праводзіцца ў жыцьцё.

Павінен быць і будзе пералом у справе разьвіцьця гарадзкой гаспадаркі арыгінальнага савецкага гораду Мазыру. Увага мабілізавана і завострана. Уся партыйная арганізацыя, прафсаюзная арганізацыя, каапэрацыйная і савецкія органы павінны грунтоўна прапрацаваць рашэньні чэрвенскага пленуму. Партактыў зрабіў толькі пачатак, паставіўшы на абгаварэньне пытаньне, якое ніколі ня ставілася на шырокае абгаварэньне пралетарскай грамадзкасьці.

Райком КП(б)Б і гарсавет павінны стаць на чале выкананьня намечаных мерапрыемстваў, зьнішчыўшы абязьлічку ў кіраўніцтве камунальнай гаспадаркай, прымусіўшы прыняць канкрэтны ўдзел у рабоце сэкцыі гарсавету, кожнага дэпутата, кожнага партыйца, кожнага савецкага актывіста.

— «Плян разьвіцьця камунальнай гаспадаркі павінен быць і будзе,» — так сказаў партактыў Мазырскай арганізацыі. І па бадзёрых настроях, па тэй рашучасьці, з якой выступалі на нарадзе ўдзельнікі партактыву, можна было заключыць, шро яскрава вызначаецца пералом у адносінах партыйнай арганізацыі да справы разьвіцьця камунальнай гаспадаркі.

Бык забадаў апошняга інжынэра....

Можна спадзявацца, што партыйная арганізацыя па-бальшавіцку прыступіць да ператварэньня слова ў справу.

Але-ж заўвага часткі выступаўшых таварышоў і ў прыватнасьці сакратара райкому тав. Кудзелькі аб неабходнасьці дапамогі з боку цэнтральных установ павінна знайсьці дзе трэба належны водгук.

Якой дапамогі перш за ўсё патрабуе камунальная гаспадарка Мазыру? Для плянаваньня гарадзкой гаспадаркі неабходны спэцыялісты. Народны камісарыят камунальнай гаспадаркі БССР павінен паклапаціцца аб тым, каб наладзіць «сур'ёзную навуковую тэхніка-эканамічную распрацоўку плянаў» камунальнай гаспадаркі Мазыру. Трэба прыняць пад увагу, што Мазыр—гэта арыгінальны савецкі горад, які патрабуе асаблівага вывучэньня. Высылка спэцыяльнай навукова-тэхнічнай і гаспадарчай камісіі для гэтай мэты ў Мазыр — рэч неабходная. Неабходнае інструктаваньне і «ліміты», патрэбныя пры складаньні плянаў будаўніцтва камунальнай гаспадаркі — павінны быць распрацаваны наркамам камунальнай гаспадаркі і пасланы ў Мазыр, і ня толькі ў адзін Мазыр, але ва ўсе буйнейшыя гарады БССР, якія вызначаны як аб'екты па ўпарадачэньні і разьвіцьці камунальнай гаспадаркі.

Абмяжоўвацца паліятывамі тутака нельга. Справе павінен быць дадзены добры і грунтоўны пачатак.

Другое, што неабходна зараз для камунальнай гаспадаркі Мазыру—гэта кадры. Пасылка пад загад Мазырскага гарсавету 2-3 спэцыялістаў — рэч больш чым неабходная. Вылучэньне вопытных і актыўных партыйцаў у апарат гарсавету, у прыватнасьці ўзмацненьне кіруючага апарату інспэктуры камунальнай гаспадаркі, зьяўляецца неабходнейшай і неадкладнай задача Мазырскага райкому КП(б)Б.

Вось, чаму мы сёньня лічым неабходным давесьці да ведама НК камунальнай гаспадаркі БССР аб тым, што мясцовая Мазырская партарганізацыя мабілізуе гатоўнасьць пралетарскай грамадзкасьці выступіць на рашучую барацьбу за ўпарадачэньне гарадзкой гаспадаркі Мазыру і што гэтая гатоўнасьць можа ператварыцца ў рэальную справу пры сапраўдным, рэальным падтрыманьні з боку цэнтральных установ і ў прыватнасьці НК камунальнай гаспадаркі.

На старонках Мазырскай газэты «Калгасьнік Мазыршчыны», на старонках «Савецкай Беларусі» павінна

На стромах мазырскіх гор вісяць бяседкі...

быць распачата кампанія за канкрэтнае вырашэньне праблемы разьвіцьця камунальнай гаспадаркі Мазыру.

Мы заклікаем рабселькораўскі актыў Мазырскага раёну выступіць у рашучы бой за ажыцьцяўленьне найважнейшай пастановы чэрвеньскага пленуму ЦК УсеКП(б).

Арыгінальны горад Мазыр, горад бясплянавай гаспадаркі, горад жудасных успамінаў, горад гразі і пошасьці павінен адыйсьці «в область преданий».

— За сацыялістычны горад—вось сьцяг, які дадзены чэрвеньскім пленумам ЦК УсеКП(б), пад якім выступяць і ўжо выступаюць у рашучы бой арганізацыі Мазыру ў вырашэньні праблемы разьвіцьця гарадзкой камунальнай гаспадаркі.

Шчамель.

ПЕРАБУДОВЕ РАБОТЫ СПАЖЫЎКААПЭРАЦЫІ

ЯШЧЭ НЯ ЎЗЯТЫ БАЛЬШАВІЦКІЯ ТЭМПЫ

Ліквідаваць шкодніцкія рагаткі на шляху рабочага забесьпячэньня

Неадкладна перабудаваць парт і прафработу ва ўсіх зьвеньнях спажыўкаапэрацыі

Галавацяпства ці шкодніцтва?

Наркамснаб не рэагуе на трывожныя сыгналы

Пастанова ЦК УсеКП(б), СНК Саюзу і Цэнтрасаюзу аб перабудове работы кааперацыйнай сыстэмы ў паасобных зьвеньнях ня выканана. Нашы органы забясьпечаньня не павярнуліся тварам да рабочага спажыўца. Яны ня гібкія і ня адчуваюць патрабаваньняў пралетарскай грамадзкасьці аб перабудове сваёй работы на сацыялістычны лад. Саюзмалако і Белкаапмалако сваёй бязьдзейнасьцю і апартунізмам зрываюць рабочае забясьпечаньне.

Газэта «Савецкая Беларусь» сыстэматычна сыгналізавала аб тых прарывах і тым шкодніцтве, якое мелася на Менскім халадзільніку, але-ж сыгналы друку засталіся зусім непачутымі ня толькі Саюзмалаком, але і Наркамснабам.

На Менскім халадзільніку існуе безгаспадарчасьць; масла плясьнее і псуецца. Хаваньне масла зусім нядбайнае. Вось прыклады: у камеры халадзільніка № 6 тэмпэратура +3, а там хаваецца 10 вагонаў масла, якое пакрылася плесьняю і згоркла. Частка гэтага масла павінна пайсьці на перагонку. Чаго-ж глядзела адміністрацыя халадзільніка і Саюзмалако?

У камеры халадзільніка № 22 тэмпэратура +10. У гэтай камеры хаваецца некалькі вагонаў сыру, які пакрыўся плесьняю. Адміністрацыя павінна была-б зьвярнуць увагу і прыняць меры да пераціраньня сыру. Але-ж ніхто і па сёньняшні дзень не зьвярнуў ніякай увагі і сыр псуецца. Характэрна, што сыр хаваецца ля масла, а гэта дрэнна адбіваецца на масьле.

У калідорах халадзільніка каля 2 тыдняў ляжыць некалькі вагонаў масла і сыру, прызначаных для адпраўкі. Але-ж на працягу 2-х тыдняў масла і сыр не адпраўлены. Тэмпэратура для хаваньня неспрыяючая і прадукцыя пачынае зусім псавацца.

18-га жніўня была складзена камісія, якая канстатавала рад выпадкаў яўнага шкодніцтва і ўзяла на спробу 4 бочкі масла, з якіх 3 бочкі аказаліся папсаванымі. Масла нават пачало плесьніць у сярэдзіне. Чаго-ж глядзяць Саюзмалако, Белкаапмалако і Наркамснаб, якім аб гэтых злачынствах добра вядома, бо камісія Наркамснабу прыяжджала на халадзільнік 3 разы?

Па сёньняшні дзень Саюзмалако і Белкаапмалако не заключылі ўмовы з адміністрацыяй халадзільніка і апошняя не зварочвае ніякай увагі на хаваньне маслапрадуктаў. Адгэтуль як вынік—прадукцыя псуецца і гіне.

Нельга абыйсьці моўчкі і таго моманту, што на неаднаразовыя звароты інспэктара па якасьці халадзільніка да начальніка станцыі Менск аб падачы вагонаў і адгрузцы масла і сыру,— [illegible]

Спрабавалі зьвяртацца і да ўпаўнаважанага НК шляхаў зносін, але-ж адтуль ніякага адказу няма. Калі-ж гэтыя галавацяпы падумаюць падаць вагоны і калі яны за сваю бязьдзейнасьць, якой наносяць тысячныя страты, адкажуць перад адпаведнымі органамі?

У выніку ўсяго гэтага рабочы спажывец атрымоўвае дрэнныя, сапсаваныя прадукты.

Вось яскравы факт. 15-га жніўня крама № 16 МЦРК атрымала масла з цэнтральнага складу МЦРК. Масла было папсаванае. На звароты пайнікаў да адміністрацыі крамы аб перамене масла, адміністрацыя ніякіх заходаў ня прыняла, матывуючы гэта тым, што прысланае масла было з 5 гатункаў у адным кавалку. Чаму-ж адміністрацыя не паставіла пытаньня аб высьвятленьні справы хто дае недабраякаснае масла рабочым і іх дзецям?

У гэтай-жа краме знаходзіцца з 15-га жніўня 3 бочкі тварагу. У краму тварог быў дастаўлены зусім папсаваным і на пратэсты адміністрацыі аб прыняцьці тварагу, Саюзмалако нічога не зрабіў. Ён абяцаў забраць тварог назад і замяніць яго добраякасным, але-ж прайшло 4 дні і тварог застаецца на складзе крамы № 16.

Мы патрабуем ад пракурора рэспублікі [illegible] факты і прыцягнуць да адказнасьці ўсіх тых, хто сваім шкодніцтвам і безгаспадарчасьцю прыносіць тысячныя страты дзяржаве.

Мы пытаемся ў Наркамснаба тав. Балціна і яго намесьніка тав. Розіна—чаму яны ня прымаюць мер да зьнішчэньня тых непарадкаў, якія існуюць на Менскім халадзільніку, чаму яны не рэагуюць на іншыя матар'ялы, якія маюцца ў Наркамснабе і на сыгналы друку?

Саюзмалако і Белкаапмалако павінны зараз-жа адказаць за тое хваравітае зьявішча і за тую безгаспадарчасьць, якая адчуваецца на маслахаладзільніку. Дакуль-жа гэта будзе працягвацца, дакуль дзяржаўныя грошы будуць кідаць на паветра і дакуль-жа будуць «падвозіць» рабочым і іх дзецям недабраякасную прадукцыю?

Мы спадзяемся, што ЦКК-РСІ Беларусі зацікавіцца гэтай справай і пакладзе канец таму шкодніцтву, якое маецца на Менскім халадзільніку і тэй блытаніне, якая мае месца ў Саюзмалако і Белкаапмалако.

Мы спадзяемся, што за непадачу вагонаў адміністрацыя Менскага вузла будзе прыцягнута да адказнасьці, як за зрыў рабочага забясьпечаньня рабочых цэнтраў.

Брыгада «Савецкай Беларусі»:
ПАЎЛЮК, ЮЛЬЯН.

Чырвоны крыж—на перадовыя пазыцыі

У барацьбе за правядзеньне санітарна-аздараўленчых мерапрыемстваў у працы і быце рабочага і калгасьніка

Змагацца за аздараўленьне ўмоў працы і быту працоўных

На нарадзе гаспадарнікаў тав. Сталін чотка фармуляваў стаячую перад партыяй задачу паляпшэньня бытавых умоў рабочых. На падставе слоў тав. Сталіна і пастановы чэрвеньскага Пленуму ЦК УсеКП(б), Цэнтральны орган нашай партыі—газэта «Праўда» [illegible] усесаюзны рэйд ударнікаў па правядзеньні бытавых санітарных мерапрыемстваў у цэхах, сталоўках, інтэрнатах і г. д.

Прэзыдыум ЦСПСБ таксама дае указаньне ўсім прафарганізацыям БССР [illegible] 14 жніўня пачаўся рэйд брыгад НК Аховы Здароўя і ЦП саюзу працаўнікоў Аховы Здароўя па правядзеньні санітарна-аздараўленчых мерапрыемстваў.

Рэйд брыгад НК Аховы Здароўя і Саюзу працаўнікоў Аховы Здароўя ў першую чаргу будзе праведзены ў большых прадпрыемствах і найбольш буйных гарадох БССР.

Арганізацыі Чырвонага Крыжа павінны ўключыцца ў рэйд брыгад, арганізаваўшы ўсіх санітарных [illegible]

[illegible]

Трэба ў [illegible] чырвона-крыжныя актыў да справы барацьбы за сан. становішча на сэзонных работах, торфараспрацоўках, да разгортваньня банна-пральнай справы на пабудовах, распрацоўках, буйных саўгасах і калгасах.

Праз чырвонакрыжныя ячэйкі трэба павесьці шырокую работу сярод працоўных за ўкараненьне санмінімуму ў хатнім быце.

Уся гэта работа павінна разгортвацца шырокім фронтам на падставе сацспаборніцтва паміж ячэйкамі, прэміраваньня ячэек, якія больш разгорнуць работу ў барацьбе за санмінімум.

Толькі пры ўмовах шырокага разгортваньня гэтай работы на падставах ўдарніцтва і сацспаборніцтва чырвонакрыжныя арганізацыі могуць дабіцца рэальных вынікаў у палепшаньні бытавых умоў рабочых і выканаць у гэтай адносіне дырэктывы даныя т. Сталіным і чэрвеньскім Пленумам ЦК УсеКП(б).

Б.

Раўняцца па лепшых

Любанскі, Пухавіцкі і Чавускі раёны перавыканалі плян рэалізацыі білетаў лётарэі Чырвонага крыжа і Чырвонага паўмесяца

[illegible] Першай Усесаюзнай лётарэі Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца СССР. У БССР [illegible] на суму 500.000 руб.

[illegible]

Толькі Любанскі, Пухавіцкі і Чавускі раённыя камітэты Чырвонага Крыжа [illegible]

[illegible]

Б.

Узмацніць работу

Аршанскага і Бабруйскага райкамітэтаў Чырвонага крыжа

[illegible]

М. П.

Перавыбарчую кампанію скончыць у тэрмін

Перавыбарчая кампанія па раённых арганізацыях таварыства Чырвонага Крыжа павінна скончыцца ў жніўні, але зьвесткі з месц паказваюць, што кампанія да гэтага тэрміну наўрад ці будзе скончана.

Цэнтральным Камітэтам Чырвонага Крыжа. 15 жніўня атрыманы весткі аб правядзеньні канфэрэнцый, толькі ад 34 райкамітэтаў.

У большасьці раёнаў яшчэ ня скончаны перавыбары бюро ячэек. Адстаюць у гэтай рабоце нават і камітэты былых акруговых гарадоў.

З гэтай прычыны ў радзе раёнаў райкамітэты Чырвонага Крыжа зусім распаліся, і калі-б ня выезды інструктароў ЦК Чырвонага Крыжа (гэта практыкуецца асабліва за апошні час, бо ЦК толькі нядаўна укамплектаваў кадр інструктароў) ніхто-б з мясцовых арганізацый мусіць так і не зацікавіўся-б пытаньнем аб ажыўленьні дзейнасьці раённых чырвона-крыжных арганізацый.

Слабае жывое кіраўніцтва і інструктаваньне (да апошняга часу) сваіх раённых арганізацый з боку і ЦК Чырвонага Крыжа недаацэнка ролі Чырвонага Крыжа на мясцох.

Зараз трэба рашуча пераключыць кампанію перавыбараў ячэек Чырвонага Крыжу на больш шпаркія тэмпы.

У часе перавыбарчай кампаніі па таварыству Чырвонага Крыжа, дырэктывы партыі аб ажыўленьні работы таварыства, падвышэньні яго ролі ў абароне сацыялістычнай краіны, падпарадкаваньні ўсёй работы яго агульным задачам сацыялістычнага будаўніцтва і шырокім уцягненьні ў свае рады рабочых і працоўнага сялянства,—трэба выканаць.

Борц.

Па-бальшавіцку выканаць дырэктыву партыі аб перабудове работы спажыўкаапэрацыі

Пастанова бюро Менгаркому КП(б)Б па пытаньні аб ходзе перабудовы работы спажывецкай каапэрацыі ад 12-VIII 31 г.

Заслухаўшы даклад т. т. Страноўскага, Кумкеса і Мееровіча, аб ходзе перабудовы работы спажывецкай каапэрацыі, Бюро Менгаркому КП(б)Б находзіць тэмпы перабудовы спажывецкай каапэрацыі нездавальняючымі, незабясьпечваючымі паварот каапэрацыі тварам да новых задач па лепшым абслугоўваньні спажыўца, да работы па новаму.

У мэтах поўнага скачэньня перабудовы работы спажывецкай каапэрацыі, на падставе дырэктыў партыі і забясьпечаньня сапраўднага палепшаньня абслугоўваньня рабочага спажыўца і разгортваньня сапраўднага савецкага гандлю Бюро Менгаркому пастанаўляе:

I

У галіне разгортваньня новай сеткі і яе спэцыялізацыя

Прызнаць нездавальняючым ход разгортваньня сеткі (на 10-VIII адчынена 19 крам, з іх: БКС—8, ЦРК—5, ЗРК—6).

Абавязаць:

1. Фракцыі праўленьня БКС і МЦРК пад асабістую адказнасьць т. т. Хаскіна і Кумкеса разгарнуць работу па абсталяваньні і рамонце новых крам з такім разьлікам, каб да 1-га верасьня ўся новая гандлёвая сетка была поўнасьцю адрамантавана, абсталявана і ўцягнута ў агульны таваразварот.

2. Зацьвердзіць наступны плян разгортваньня новай гандлёвай сеткі па гандлюючых арганізацыях:

1. БКС—43; 2. МЦРК—19; 3. ЗРК—4; 4. ТПО—4; 5. Сампрамсаюз—5; 6. Белгандль—8; 7. Плодаагароднiна—5.

3. Фракцыі Гарсавету пад асабістую адказнасьць тав. Каранеўскага скончыць перадачу памяшканьня спажыв. сыстэме не пазьней чым да 18-VIII—31 г.

4. Абавязаць фракцыі праўленьняў БКС і МЦРК зараз-жа разгарнуць савецкі гандаль на ўсіх існаваўшых па гораду Менску базарах пачаўшы будаўніцтва новых ларкоў, палатак і інш.

5. Адзначаючы, што да гэтага часу ня прыступлена да будаўніцтва новых магазынаў, абавязаць фракцыю Праўленьня БКС зараз-жа прыступіць да будаўніцтва 4 новых магазынаў у рабочых раёнах, фракцыі Гарсавету вылучыць адпаведныя вучасткі для будаўніцтва.

Адначасова лічыць няправільным узяты БКС і Белгандлем напрамак канцэнтрацыі магазынаў у цэнтры гораду замест перанясеньня іх на акраіны гораду—рабочыя раёны.

II

У галіне ўкараненьня гаспадарчага разрахунку

Адзначаючы, што ні адна каапэрацыйная арганізацыя па горадзе фактычна не прыступіла да пераводу прадпрыемстваў і магазынаў на гаспадарчы разразунак, што зьяўляецца вынікам недаацэнкі гаспадарчага разрахунку, як аднаго з важнейшых элемэнтаў перабудовы работы спажывецкай каапэрацыі, Бюро Менгаркому прапануе:

1. Улічваючы, што магазынаў са зваротам у 100 тыс. руб. у Менску маецца зусім нязначны лік, лічыць неабходным поўны перавод магазынаў на гаспадарчы разрахунак (сваімі кантакарэнтамі, з правам загадчыка самастойнай закупкі тавараў) з месячным зваротам у 75.000 руб. дазваляючы зьніжэньне для гародніных магазынаў. Так сама павінны быць пераведзены на поўны гаспадарчы разрахунак, з правам загадчыка сталоўкі праводзіць самастойныя закупкі і загатоўкі, для палепшаньня снабжэньня сталоўкі.

2. У астатніх магазынах і прадпрыемствах (з меншым зваротам) устанавіць жорсткі кантроль за выкананьнем гандльфінпляну з вучотам выкананьня ўсіх яго элемэнтаў.

III

У галіне таваразвароту

Адзначаючы некаторы зрух у галіне паскарэньня таваразварсту Бюро Менгаркому прапануе:

1. Каапэрацыйным арганізацыям разгарнуць максымальную актыўнасьць у галіне хутчэйшага прасоўваньня таварных запасаў, а таксама і адшукаваньне дадатковых таварных рэсурсаў праз загатоўкі.

2. У выкананьне рашэньня Бюро ЦК КП(б)Б аб практыцы разьмеркаваньня пайкоў, пры якім ліквідуецца аднаразовая выдача пайка на цэлы месяц, Бюро Гаркому абавязвае фракцыі праўленьня БКС і МЦРК не пазьней чым да 16-VIII—31 г. устанавіць новы парадак прадажы нормаваных прадуктаў забясьпечыўшы поўную магчымасьць атрыманьня рабочым спажыўцом у любы час на працягу месяца, у любым месцы колькасьць належачых яму нормаваных прадуктаў.

3. Лічыць ненармальным такое становішча з разьмеркаваньнем тавараў, пры якім аб'яднаньне БКС застаўляла ў сабе вялікую колькасьць тавараў ня ўлічваючы колькасьці сваіх магазынаў і іх прапускной здольнасьці. Адабраючы рашэньне Бюро ЦК КП(б)Б аб вызваленьні аб'яднаньняў БКС раздробнага гандлю ад гуртавой работы, абавязаць БКС неадкладна арганізаваць такое разьмеркаваньне тавараў, пры якім у роўнай ступені былі-б забясьпечаны, як сетка аб'яднаньняў, так і магазыны іншых каапарганізацый.

4. Даручыць фракцыям БКС і МЦРК забясьпечыць устанаўленьне сортнасьці пры продажы гародніны.

5. Усямерна палепшыць самую тэхніку гандлю дзеля лепшага абслугоўваньня спажыўца (прыстасаваньне часу гандлю, ліквідацыя чаргі, палепшаньне санітарнага становішча).

IV

У галіне разгортваньня партыйна-масавай работы

Бюро Гаркому находзіць поўнае адставаньне партыйна-масавай работы ад задач перабудовы работы каапэрацыі, прычым асноўным тормазам работы зьяўляецца адсутнічаньне моцнай партыйнай арганізацыі ў нізавым парт. зьвяне (магазын, склад, сталоўка). Улічваючы гэта Бюро Гаркому пастанаўляе:

1. Парткалектыў МЦРК ліквідаваць.

2. Даручыць Арг. Аддзелу ў 3-х дзённы тэрмін устанавіць точную сетку партыйных ячэек па ўсёй гандлёвай сетцы, арганізаваўшы ячэйкі ва ўсіх магазынах маючых 3 члены партыі і ўлічваючы неабходнасьць арганізацыі ячэек ва ўсіх буйных гандлёвых адзінках.

3. Лічыць немэтазгодным выдзяленьне камуністых гандлёвай сеткі аб'яднаньняў БКС у парткалектыў БКС, арганізаваць самастойныя парт. ячэйкі непасрэдна ў гандлёвай сетцы, устанавіць, што камуністы раздробных аб'яднаньняў уваходзяць у ячэйкі тых, магазынаў, якія аб'яднаньне абслугоўвае.

4. Арганізаваць самастойныя ячэйкі ў сетцы Белгандлю.

5. Заставіць пры ЦРК ячэйку апарату непасрэдна зьвязаную з Гаркомам.

6. Ліквідаваць парткалектыў сталовак, арганізаваўшы самастойныя ячэйкі ва ўсіх сталовак з уваходам ячэек КП(б)Б сталовак у парткалектывы тых прадпрыемстваў, пры якіх гэтыя сталоўкі існуюць. Арг. Аддзелу ў 3-х дзённы тэрмін устанавіць сетку ячэек сталовых вызначыўшы групу ячэек зьвязаных непасрэдна з Гаркомам.

7. У мэтах палепшаньня партыйнага кіраўніцтва ячэйкамі каапэрацыйнай сеткі ўвесьці штатную адзінку інструктара па каап. ячэйках пры Гаркоме. Арг. Аддзелу ў дэкадны тэрмін падабраць адпаведную кандыдатуру.

8. Улічваючы зусім слабую парт. праслойку ў гандлёвай сетцы, мабілізаваць для работы ў спажывецкай каапэрацыі непасрэдна ў гандлюючую сетку (магазын) 30 камуністых і 75 камсамольцаў. Аддзелу кадраў і Гаркому ЛКСМБ у дэкадны тэрмін правесьці гэтую мабілізацыю. Фракцыі праўленьня БКС арганізаваць курсы па падрыхтоўцы гэтых таварышоў для работы ў сыстэме спажывецкай каапэрацыі.

9. Арг. Аддзелу не пазьней чым праз два дні пасьля рэарганізацыі партыйнай сеткі правесьці перавыбары кіруючых органаў і нараду сакратароў ячэек і парторгаў, дзе паставіць асноўныя пытаньні і асноўны зьмест ячэек КП(б)Б спажывецкай каапэрацыі (разгортваньне соцспаборніцтва і ўдарніцтва, барацьба за адчыненьне новай сеткі, укараненьне гаспадарчага разрахунку і новай аплаты работнікаў прылаўка, барацьба за палепшаньне абслугоўваньня рабочага і інш).

10. Фракцыі Гараддзяленьню гандлёвых служачых і ЦП Нархарч у дэкадны тэрмін скончыць арганізацыйную перабудову праф. работы ў сыстэме спажывецкай каапэрацыі, арганізаваўшы ў асноўных яе зьвеньнях (буйны магазын, склад, сталоўка) самастойныя мясцкомы.

11. Гаркому ЛКСМБ не пазьней чым у 5-ці дзённы тэрмін пераглядзець сеткі камсамольскіх ячэек па ўсёй гандлёвай сетцы, арганізаваўшы камсамольскія калектывы і ячэйкі ва ўсіх буйных магазынах і сталоўках. Узмацніць вярбоўку ў камсамол работнікаў прылаўка і перадачу ў партыю лепшых камсамольцаў з работнікаў прылаўка, выходцаў з рабочых.

12. Прыдаючы вялізарнае значэньне вопыту работы партарганізацыі заводу імя Варашылава па ўдзелу ў перабудовы работы спажывецкай каапэрацыі, Бюро Гаркому абавязвае ўсе вытворчыя і партыйныя калектывы скарыстаць вопыт з-ду імя Варашылава пашырыўшы практыку сацсумяшчэньня ва ўсіх зьвеньнях каапарганізацыі, мабілізуючы шырокія рабочыя масы навокал задач перабудовы работы каапэрацыі.

V

1. Адзначаючы, што новая форма аплаты работнікаў прылаўка зусім слаба ўкараняецца, абавязаць фракцыі праўленьняў БКС, МЦРК, і ЗРК не пазьней чым да 20-га жніўня перавесьці на новую форму аплаты работнікаў прылаўка.

2. Канстатуючы поўнае пасла́бленьне работы па зробу паявых узносаў, асабліва па раздробнай сетцы БКС, абавязаць фракцыі Праўленьняў БКС, МЦРК і ЗРК узмацніць збор паявых узносаў, поўнасьцю выканаўшы прадугледжаныя плянам збор паявых узносаў.

3. Улічваючы высокі процант арганізацыйна-гандлёвых выдаткаў па сыстэме спажывецкай кооперацыі, абавязаць усе аб'яднаньні БКС, МЦРК, ЗРК і ТСТ выканаць дырэктыву БКС аб зьніжэньні арганізацыйна - гандлёвых выдаткаў на 1,6 проц.

4. Канстатуючы, што ў рабоце сыстэмы спажывецкай каапэрацыі транспарт становіцца адным з вузкіх месц, пры чым залежнасьць ад апошняга асабліва павялічваецца ў час плодагароднінай кампаніі, абавязаць фракцыю БКС павялічыць свой транспарт да разьмераў поўнага абслугоўваньня сваёй сеткі.

5. Пытаньне аб становішчы далейшых задач па грамадзкім харчаваньні абгаварыць на наступным пасяджэньні Бюро.

Ліцытацыя нагі інваліда

(Малюнак з натуры)

Гучна крычаць возчыкі-ламавікі. У паветры носяцца мацюкі, яны зьліліся з агульнай нянавісьцю і на хвіліну застылі. Душна. Сьпірае ў глотцы...

Ламавікі штрафныя. Адзін не заплаціў падатку, другі нумар нядобра прычапіў, трэці... наогул усе штрафныя, усім трэба дарма адпрацаваць па некалькі дзён. Таму возчыкі і сабраліся сёньня каля паліцэйскага вучастку і чакаюць загаду.

Восьмая гадзіна. Таўстапузыя карантышы з чырвона-сінімі насамі, доўгавязыя ў акулярах, залатазубыя, з уласнымі зубамі і зусім бяз зубоў, з вусамі і бязвусыя, з тоўстымі біткем набітымі разбухшымі партфэлямі сэквэстратары сьпяшаючыся ішлі ў паліцэйскую ўправу.

— Гэты ў мяне коўдру забраў.

— Хамут і сядзёлку пацягнуў.

— А той, жаночыны чаравікі.

— Прапалі боты і рамень.

— Вось той, вусаты, агідны скурадзёр, ніякай літасьці ня мае.

Возчыкі-ламавікі ведалі ўсіх сэквэстратараў, ведалі нават кожнага з іх па натуры.

— Эх, якія яны ўсе гады—гаворыць адзін возчык,—шчасьце іх, што ня было мяне дома, ўсё роўна прападаць, а галаву зьнёс-бы. Ачысьцілі падлюгі хату так, што няма за што рук зачапіць і начыньне і вопратку. Зьмялі ўсё дачыста, зьмяніцца няма чым.

— А ты літасьці ад іх чакаў?

— Ды не, галаву, кажу трэба было разьбіць.

Возчыкі раптам замоўклі і ўсе павярнуліся да ганку адкуль выходзілі з падцягнутымі падбародкамі чорным рамянём, з напускной суровасьцю паліцыянты. Хутка падзяліліся на групкі. Кожны сэквэстратар меў двух паліцыянтаў. Нейкі старшы з бліскучай вышыўкай на правым рукаве выклікаў прозьвішчы возчыкаў. А іх было больш сотні.

Грамада возчыкаў з няўтойванай нянавісьцю паглядзела на банду паліцыянтаў--сэквэстратараў і павольна разыходзілася да вазоў. Забарабанілі колы. Адна за аднэй разьяжджаліся фурманкі ва ўсе бакі, а побач па тратуары ішлі паліцыянты і сэквэстратары..

Фурманка, за якой я пайшоў, накіравалася на вуліцу Субач, Дом № 1. З хаты валакуць два старыя крэслы і стол бяз ножкі. Сівы ў чорных акулярах, моцна прыгорблены гаспадар гэтае мэблі калаціўся ўвесь і нешта прыціскаў пад пахай... Ён не прасіўся. Ні слова не сказаў. Толькі неяк дзіўна блішчэлі, гарэлі яго выблеклыя вочы, а сьціснёная пянярня здавалася вось-вось апусьціцца на патыліцу сэквэстратара:

Праз хвіліну кранулася фурманка. Стары стаяў як акамянелы і не адрываў вачэй ад сваіх рэчаў. Сэквэстратар сунуў нейкі жоўты квіток старому, на якім распаўзлася пячатка белага арла, а сам хутка пакрочыў за фурманкай.

Стары стаяў нярухома. Упіўшыся зрок у свае рэчы не адрываўся ні на хвіліну, а рэчы павольна ад яго ўплывалі нібы правальваліся ў багну. Ледзь-ледзь відаць як хістаецца апошняя ножка стала...

Адвалілася. Парывіста махнуўшы рукой стары і рушыў з месца.

Праміна́ючы дом № 3, стары глянуў ў вакно, але за цюлевымі фіранкамі нічога ня ўбачыў.

— Падлюгі, знайшлі ад каго браць... Свайго нябось не чапаюць... Вось чужой працай ўсё жыцьцё... камяніцу мы яму збудавалі, сярдзіта шаптаў стары.

Фурманка застанавілася і стары застыў на месцы з адкрытым ротам. Сэквэстратар і паліцыя пайшлі ў кватэру прыяцеля старога, з якім ён разам некалі працаваў у майстэрні таго, чый дом з цюлевымі фіранкамі адно што праміну́ў сэквэстратар і стары.

Роспачлівы крык, піск дзяцей, плач.

— Ратуйце людцы, ратуйце, рабуюць. З голаду пухнем.

— Не аддам хоць зарэж, хоць задушы.

Стары яшчэ бліжэй прытуліўся да сьцяны, нібы хацеў уціснуцца ў яе шчыліну, зусім схавацца...

— Ай-ай-ай!—раздаўся стогн.

Не сьцярпеў стары, адарваўся ад сьцяны і хутка задыбаў у той бок адкуль чуў прыдушаны голас жонкі свайго прыяцеля.

Тым часам паліцэйскія ўскідалі на воз канапу. З яе вылезла рагожа, расьцягнулася, спусьцілася да зямлі як маршалкоўскія вусы, канапка прыціснула дошкі стала.

Лямант, плач, енкі разьдзіралі паветра і зьліты ком болю, горачы, нянавісьці каціўся па рабочых кварталах Вільні.

За падаткі забіраюць апошнія рэчы, апошнія манаткі ў трэцяга... дзесятага... сотага... тысячнага...

На вуліцу вышла захліпаючыся жонка прыяцеля. Стары ня мог яе пазнаць, хоць нядаўна бачыў. Праз лахманы выбівалася пачарнелае цела. Вочы запухлі ад сьлёз.

— Што забралі?

— Усё забралі. Нажніцы апошнія забралі.

Стары нібы апомніўся і ў момант хапіў рукой пад пахай.

— А я нахітрыўся. Пасьпеў схапіць, захаваў, можа хоць латку каму прыстаўлю... Усё-ж зараблю.

Сэквэстратар пад'яжджаў да кватэры, дзе жыў інвалід Карчмарчык...

Замест больш дакладнага апісаньня падамо хранікёрскую заметку «Дзённіка Віленскага» ад 18 жніўня 1931 году.

«Як вядома за падаткі сэквэстратар забірае вопратку, боты і інш.рэчы. Гэта штодзенае зьявішча па ўсёй Польшчы. А вось ўчора ў Вільні...

«Зьявіўся экзэкутар і не знайшоўшы ў інваліда Карчмарчыка рэчаў, якія прадстаўлялі-бы якую небудзь вартасьць, забраў драўляную нагу, якую ацаніў ў 50 злотых».

Rok XV — Wilno, Wtorek 18-go sierpnia 1931 r. — Nr. 187

DZIENNIK WILEŃSKI

— Niesłychany postępek egzekutora. Jak wiadomo za zaległe podatki sekwestratorzy zabierają ubranie i obuwie, lecz sekwestr dokonany u karczmarza Fruchtenberga z Marcinkańców przeszedł wszelkie przypuszczenia.

Karczmarz Fruchtenberg, inwalida wojenny, który w walkach przeciwko bolszewikom utracił nogę, w ostatnich czasach znalazł się w kłopotach finansowych i zalegał z zapłatą zaległego podatku.

Zgłosił się egzekutor i nie znalazłszy u biednego inwalidy przedmiotów przedstawiających jakąkolwiek bądź wartość, zajął drewnianą nogę, szacując wartość jej na zł. 50. (d)

Zamknięcie seminarjum nauczycielskiego w Suwałkach.

Z powodu kryzysu władze szkolne postanowiły skasować państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie w Suwałkach. Rozporządzenie o kasacie ukazało się podczas obecnych feryj wakacyjnych. Komitet rodzicielski wysłał do Warszawy delegację, zaopatrzoną w memorjał z podpisami rodziców uczenic. Delegacja będzie czyniła starania w ministerstwie aby rozporządzenie o likwidacji seminarjum zostało zniesione. Czy to się da osiągnąć niewiadomo.

Po radosnej twórczości — radosne oszczędności.

Калі забіралі ў інваліда Карчмарчыка нагу за падаткі, ён доўгі і ўпарта супраціўляўся. Пакусаў рукі паліцыянту і сэквэстратару, аднак сіла была на іх баку, яны яго ўвязалі і доўга расшпілівалі раменьчыкі, адвязвалі нагу. А ёй не хацелася расставацца, зжылася ўжо з ім. Шкада была і Карчмарчыку, прывык ён да гэтай нагі. 11 год неразлучна падтрымлівала яна роўнавагу і хоць з кастылямі, але так-сяк мог выйсьці на вуліцу. А цяпер... сэквэстратар бразнуў дзьвярыма і разьвітаўся Карчмарчык з нагой.

Карчмарчык моцна сьціў зубы і яму яшчэ раз захацелася ўбачыць сваю нагу. Ён падпоўз да вакна, узабраўся на падаконьнік і бачыў як укладалі на воз яго «ўласную» драўляную нагу...

Праз хвіліну да воза цягнулі манаткі суседкі. Яна з раскудлачанымі валасамі адважна адбівала сваю падушку. Яе штурхае ў грудзі сэквэстратар, а суседка ўрэпілася, ўчапілася за падушку рукамі і зубамі і трымае з усёй сілай...

Надбягае паліцыянт. Ён з усёй сілы ўдарыў суседку па твары. Яна залілася крывёю, а з разадранай падушкі закруцілася, падымаецца ў гару сьцёртае пер'е. На акрываўлены твар пёткі садзіліся, прыліпалі пушынкі. Яна выглядала параненай птушкай.

Інвалід Карчмарчык далей ня мог стрымаць. Мімавольна рука лапае па падаконьніку, выцягвае адтуль схаваны круцыфікс (жалезны настольны крыж). Круцафікс падымаецца ў гару і з сілай ўпіваецца ў галаву сэквэстратара...

Далей усё пайшло па інструкцыі. «Карчмарчык Фрыдэнберг ваенны інвалід, які на вайне з бальшавікамі страціў нагу» быў закаваны па руках і адвезен у вастрог...

**
*

Нядаўна «Газэта Варшаўска» пісала аб продажы з молатка маткі боскай. Маткі боскай зразумела ніхто ня купіў. Каму патрэбна такое барахло? Ды што маткі боскай,—зусім ня купляюць рэчаў, якія прадаюцца з ліцытацыі. Ліцытацыя—замежнае слова, але фашысцкі ўрад Польшчы настолькі распаўсюдзіў «заходнюю культуру», што кожны рабочы, кожны селянін і ў Польшчы і ў Зах. Беларусі і ў Заходняй Украіне добра ведае, што такое ліцытацыя. Гэта значыць продаж за падаткі рэчаў з малатка.

Але паводле прызнаньня польскіх буржуазных газэт у апошнія часы вельмі значна «заняпаў гандаль» на ліцытацыях. А прычына ў тым, што сёньня купі, а заўтра ў цябе забяруць гэтыя-ж рэчы за падаткі і зноў яны пойдуць на ліцытацыю.

Відавочна «гандаль» забранымі за падаткі рэчамі скарачаецца, а ў паасобных мясцовасьцях зусім заміраe. Няма пакупцоў.

Аднак, накапленьне тавараў інакш кажучы, зьдзіраньне апошніх рэчаў, апошніх манаткаў за падаткі ідзе поўным ходам. Забіраюць ня толькі вопратку, падушкі, качэргі, гаршкі, забіраюць апошняга каня, апошнюю карову; забіраюць апошнюю... драўляную нагу ў інваліда.

Вернемся да нагі. Яна паехала-драўляная нага інваліда на склады дзе хаваюцца рэчы забраныя за падаткі. І будзе там бедная, заслужаная, валяцца з усякімі абразікамі як з маткамі боскімі, або з езусамі, пападзецца там пад гаршкі, зьмяшаецца з чапёламі, а можа выпадкова хто і бот надзене. Наогул шмат чаго ўбачыць нага.

Павязуць яе на рынак, а колькі-ж клопату. Трэба-ж знайсьці пакупца, які адпавядаў-бы прынамсі такім патрабаваньням: па-першае, меў бы адарваную нагу, па-другое, крыж заслугі за «незалежнасьць» Польшчы і па-трэцяе—яшчэ адну маленькую але вельмі рэдкую на цяперашні час у Польшчы, дробязь—грошы. Цяжка сказаць як хутка знойдзецца жадаючы купіць.

Справа з нагой інваліда Карчмарчыка, заслужанага ваякі, ня першая і не апошняя. Тое, што цяпер дзеецца ў Польшчы цяжка апісаць.

Кожны рабочы, кожны селянін павінны зразумець, што калі справа ідзе аб новай падрыхтоўцы да нападу на СССР, дык буржуазія не застанаўлівацца перад—поўным зруйнаваньнем, давядзеньне да жабрацтва мільёнаў працоўных, забіраючы ад іх за падаткі ўсё што мае хоць якую небудзь цану... Нават нагу інваліда.

Няма ніякага сумненьня, што буржуазія ні на хвіліну не застанавілася-б ня толькі забраць апошнюю маёмасьць працоўных мас, але кінуць сотні мільёнаў рабочых і сялян каб зьдзейсьніць свае драпежніцкія захопніцкія пляны. Каб крывёю і жыцьцём рабочых і сялян захапіць сабе новыя тэрыторыі, захапіць новых нявольнікаў, умацаваць сваю ўладу.

На шляху стаіць перашкода. Рабочая кляса і працоўныя масы Польшчы і Зах. Беларусі і Зах. Украіны пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі ведаюць ворага. Яны ведаюць, што толькі ў лютай барацьбе, нізрынуўшы ўладу буржуазіі, даб'юцца поўнага сацыяльнага і нацыянальнага вызваленьня.

Круцафікс трапіў у галаву сэквэстратара. Круцафіксам памсьціў былы ваяка, які думаў што «незалежная» Польшча дасьць яму працу, хлеб і волю. Ён памыліўся. І шмат хто тады памыліўся, але цяпер як трапіў круцафікс у галаву сэквэстратара, так штык, які буржуазія накіроўвае супроць СССР трапіць і знойдзе добрую сапраўдную мішэнь. Сапраўднага ворага «сваю родную» буржуазію.

Я. Пралеска.

У бой за паперу

Фабрыка „Спартак“ у абцугох безгаспадарчасьці

За 16 жніўня фабрыка «Спартак» выпрацавала 27,6 тоны паперы, што складае 71,36 проц. пляну. За 17 жніўня фабрыка дала яшчэ горшыя паказальнікі. Паперы выпрацавана 13,2 тоны, што складае 40,6 проц. пляну.

Ніводная з брыгад за гэтыя дні не дала 100 проц. выкананьня пляну, як гэта наглядалася за апошнія тыдні. Толькі брыгада **Манцэвіча** выканала 92,6 проц. пляну.

Такія прарывы за 16 і 17 тлумачыцца тым, што былі буйныя прастоі машын. 16-га машыны праставалі 14,45 проц. рабочага часу. Прастой выклікан рамонтам машын і зьменай вопраткі.

17-га прастой папмашын выклікан рамонтам дызаля (10 гадз. 30 хвіл.) і рамонтам машын. 39,69 проц. рабочага часу пайшло на прастой ў гэтыя суткі.

Злачынна адносяцца да сваіх абавязкаў зьменныя майстры. У ноч на 17-га зьменны майстар ня выканаў загаду загадчыка вытворчасьцю, у выніку чаго асобна патрачана 11 гадзін на прастой з-за недахвату энэргіі, а каля 2-х гадзін асобна на зьмену чулка. Уночы на чарговым дзяжурстве пры машынах вылучылі сьлесара, які незнаёмы з сваімі абавязкамі і не адпавядае прызначэньню, таму што мае нізкую кваліфікацыю.

Усе гэтыя факты гавораць аб нераспарадчасьці па вытворчым аддзеле, аб адсутнасьці адказнасьці за гаспадарчы разьлік.

Ня гледзячы на рад прынятых рашэньняў аб гаспадарчым разьліку, гэтакі ня ўводзіцца. Па аддзелу пара-сілавой гаспадаркі, які вызначае ўсю вытворчую калькуляцыю, практычна гаспадарчы разьлік ня ўведзен. Па астатніх цэхах такі-ж малюнак.

У «Савецкай Беларусі» ужо паведамлялася аб ходзе будаўніцтва на фабрыцы. Да гэтага часу прытоку рабочай сілы на будаўніцтва няма.

Белдзяржбуд не арганізаваў набору і дасылкі на будоўлю каменшчыкаў і цесьляроў. Пераход на прагрэсыўна-прэміяльную зьдзельшчыну не праведзен па ўсіх відах работ. Інжынэрна - тэхнічны пэрсанал ня ўзяў належных тэмпаў у рабоце.

Пачаўшыяся дажджы ўжо адбіваюцца на рабоце. Рабочыя працуюць пад праліўным дажджом, папера складзеная ў паккамары мокне, абсталяваньне псуецца. Дрэнна зробленыя драўняныя навесы (сьцёк вады) прыводзяць да накапленьня вады ў цэхах.

Гэтыя абставіны гавораць за тое, што будаўніцтва павінна быць фарсыравана. Паранейшаму вузкім месцам у вытворчасьці зьяўляецца **пажарная ахова фабрыкі, якая выклікае самую сур'ёзную небясьпеку.**

У выніку трывогі ў ноч на 18 выявілася нездавальняючае становішча тэхнікі пажарнай аховы. 22 хвіліны пайшло на запражку коняй, абслугоўваючыя ездавыя ня ведалі месца, дзе схавана збруя; пажарныя ня ўсе зьявіліся (усяго 22 чал.), пастоў і абавязкаў сваіх ня ведалі. Фабрычныя пасты аказаліся не занятымі. Кіруючы адміністрацыйны пэрсанал ня ведаў што рабіць і не праявіў належнай распарадчасьці. У выніку расстройства кіраўніцтва, арганізацыя барацьбы з «пажарам» была сарвана. «Будоўля згарэла дашчэнту».

Манэўры праведзеныя ў ноч на 18, сыгналізуюць аб непарадку ў справе тэхнічнага і маральна палітычнага стану пажарных дабраахвотных дружын, ня гледзячы на тое, што нядаўна (12-VIII) многіх прэміравалі.

Брыгада **«Савецкай Беларусі»** выявіла поўную безгаспадарчасьць у дваровай і складзкай гаспадарцы. Уся тэрыторыя фабрыкі завалена апалам (гніючым) і дэталямі машын. Паравая машына прызначаная для адпраўкі ляжыць пад даждом на двары. Імпартнае абсталяваньне для драўнінамаснага заводу ляжыць у хлеве з дзіравым дахам. Загадчык гаспадаркі не сочыць за становішчам будынкаў.

Унутры - заводзкі транспарт не наладжаны. Паравоз вузка - калейнай чыгункі рамантуецца ўжо 3 месяцы. Фабрыка карыстаецца коньмі і пераплачвае сотні рублёў.

Неабходна фабрыцы задумацца над пытаньнем электрыфікацыі ўнутры-заводзкага транспарту, што значна зьменшыць накладныя выдаткі.

Рэйд брыгады па клюбнай рабоце дае свае вынікі. Бюро парткалектыву прыняла рад рашэньняў па культмасавай рабоце. Пачаты рамонт клюбу.

Брыгада: **Гарын** («Сав. Бел.»), **Аўгэ** (ВСНГ), **Зальманаў** (ф-ка «Спартак»), **Магілевіч** (ф-ка «Спартак»).

Каня—Чырвонай арміі

Лепшы конскі склад у асноўным пераключыўся у калгасы.

Праўленьнем Калгасцэнтру СССР даны дырэктывы арганізаваць у калгаснай сыстэме, сталы фонд: **«коньчырвонай арміі»**, які-б забясьпечваў у поўнай меры патрэбнасьць ваеннага [illegible]

[illegible]

весьці работы з прычыны адсутнасьці дастатковай колькасьці спэцыялістаў і вялічыні рэспублікі.

Трэба работу пачаць, безадкладна ў парадку сацспаборніцтва ня толькі па колькасных паказьніках, але і па якасных. Чырвонай арміі патрэбен конь, які адпавядаў-бы умовам службы ў войсках (кандыцыі). Кандыцыі каня, вядомы кожнаму калгасьніку-селяніну. Ён з ёй азнаёміўся пры частай закупцы коней Смаленскай рамонтнай камісіяй БВО.

Апроч таго гэтыя кандыцыі ёсьць у кожным Райкаапсаюзе, які вядзе [illegible]

[illegible] калгасы аднесьліся больш сур'ёзна, чымся аднаасобнікі. Але было і шмат недахопаў.

Разгортваньне гадавальнікаў і кантрактацыя маладняка—таксама павінна стаць штодзённай задачай калгасаў.

Куцёнкаў І. Е.

Фабрыкам—лесаматар'яла, працоўным—апал

Месяц рашаючай барацьбы

за поўную ліквідацыю прарываў па дровалесазагатоўках і вывазках—ЖНІВЕНЬ і ВЕРАСЕНЬ

Леспрамгасам пераключыцца на баявыя тэмпы работы

Становішча леса сплаву ўвосень

[illegible] дзячы на гэта мясцовыя арганізацыі мала аддалі ўвагі справе праверкі выкананьня заданьня сплаўнымі арганізацыямі на мясцох.

На сёньняшні дзень ёсьць пагроза застацца нясплаўленай тэй драўніне, якую лесазагатоўчыя арганізацыі вывезьлі ў мінулым: прыблізна каля 400 тыс. кубамэтраў.

Справа з гужбою абставіць таксама ня добра. Большасьць леспрамгасаў вывезьлі некаторую колькасьць драўніны, але яна яшчэ не павязана. Ня гледзячы на гэта мясцовыя арганізацыі ня стукнулі па галаве тым галавацяпам, якія ніяк не клапоцяцца аб тым, каб не замёрз на беразе лес, прывезены да сплаву.

Да 10-га жніўня пушчана ў сплаў драўніны ўсяго 88 проц., з якіх яшчэ знаходзіцца ў сплаве 20 проц. Гэтая лічба павінна быць неадкладна выканана.

Выгрузка прыплаўленай драўніны

Жнівень месяц самы добры для выгрузкі прыплаўленай драўніны, а лічбы гавораць, што выгружана лесаматар'ялу ўсяго (за ўвесь сэзон) толькі 20,3 проц. Тэрмін масавай выгрузкі быў намечаны з 15-га ліпеня, але і зараз лесу ня выгружаюць. Застаецца 10 дзён жніўня і ўвесь верасень месяц: для выгрузкі, г. зн. 40 дзён. Чаму 40 дзён? А таму, што кастрычнік павінен выгружаць той лесаматар'ял, які прыплыве ў кастрычніку. Многія заводы яшчэ і не падумалі як ім арганізаваць выгрузку, праз месяц яны закрычаць аб дапамозе, але тады будзе позна.

Магчыма, што некаторыя заводы чакаюць мэханічных установак для выгрузкі, якія ўвесну абяцаў Саюзлеспрам. Але хоць яны і прыбылі цяпер, дык надзей на іх мала таму, што на прыстасаваньне іх пройдзе значны час. Трэба зараз-жа выгружаць тымі прыладамі, якія ёсьць.

Трэба праверыць работу сплаўляючых арганізацый як яны падрыхтаваны і што кожны дзень робяць па выгрузцы драўніны. Таксама павінны быць правераны і каапэрацыі, ад якіх залежыць забясьпечаньне выгрузачных работ прадуктамі і прамтаварамі.

У мінулым годзе прышлося прыняць захады надзвычайнага характару, каб выгрузіць лес, а цяпер можна абыйсьціся бяз гэтага, калі заводы і іншыя арганізацыі ня будуць спаць у рабочы час. А гэты сон ужо можна заўважыць у некаторых мясцох. Трэба пакончыць канчаткова з разважаньнямі тых таварышоў, якія гавораць так: «Прыдзе пара дык нажмуць, дадуць што патрэбна і выгрузяць». Па такіх разважаньнях трэба біць і біць вельмі моцна.

Аб плянах

Як па лесасплаве так і па выгрузцы павінны не пазьней як 25-га жніўня быць паказаны тэрміны прыбыцьця драўніны да пунктаў выгрузкі і выгрузачныя апэрацыі павінны быць разьлічаны па тэрмінах. Усе тэрміны павінны вытрымлівацца. Толькі пры такіх умовах уся работа пойдзе як належыць

Гул—ц.

Пастанова ёсьць, а справы... мала

Слуцак, 16 жніўня. [illegible] не апалам.

Абмеркаваўшы добра гэтае пытаньне, плянавая камісія вынесла пастанову: «паставіць пытаньне перад усімі прадпрыемствамі і ўстановамі аб увя дзеньні некалькіх выхадных дзён агульных для таго, каб даць магчымасьць згрупаванымі сіламі выехаць у лес на загатоўку дроў».

Плянавая камісія таксама вызначыла адказнага брыгадзіра па загатоўках і намеціла ўстановы, якія павінны апальвацца торфам.

Гэтая пастанова, бязумоўна, вырашыць пытаньне з забясьпечаньнем устаноў і рабочых гораду апалам у тым выпадку, калі яна бесьперабойна будзе ажыцьцяўляцца. А трэба сказаць, што ня гледзячы на тое, што работа яшчэ не пачалася, а перашкоды стаяць ужо ва ўсёй сваёй вялічыні.

Справа ў тым, што леспрамгас вызначыў для гэтай мэты Варобкаўскі вучастак, лес якога знаходзіцца за 40 клм. ад гораду. Такая адлегласьць патрабуе шмат часу. Такім чынам прадпрыемствы і ўстановы павінны закрывацца на 3 і больш дзён. Такога становішча ня можа і не павінна быць.

Яго можна ўнікнуць, калі леспрамгас дасьць магчымасьць рыхтаваць дровы ва Ўрацкім вучлесгасе, які [illegible] ку дроў за 40-45 кілёмэтраў.

Другая перашкода, якая можа стварыць не малую пагрозу, у тым, што леспрамгас ня гледзячы на тое, што ў п. 4 пастановы напісана чорным па беламу:

«Прапанаваць забясьпечыць рабочых занятых на самазагатоўках хлебафуражом і прамтаварамі з агульных фондаў адпушчаных на дровазагатоўкі»—адмаўляецца, матывуючы тым, што ў нас ня будзе тавараў на плянавыя загатоўкі».

Такім разважаньням зараз-жа неабходна пакласьці канец, бо яны зусім не забясьпечваюць пасьпяховага выкананьня загатовак і могуць пакінуць горад без апалу.

Разам з гэтым неабходна адзначыць «габінэтнасьць» паседжаньня плянавай камісіі,

Горш за ўсё гэта тое, што гарсавет ня прымае ніякага ўдзелу ў правядзеньні самазагатовак апалу. Ён, мабыць, зусім ня ведае аб пастанове СНК.

Між тым, гарсавет павінен быць застрэльшчыкам ва ўзьняцьці грамадзкай думкі вакол гэтага пытаньня, як кроўна зацікаўлены ў здавальненьні як прадпрыемстваў і ўстаноў, таксама і працоўнага насельніцтва апалам.

Ал. Курдо.

ЗВОДКА

аб ходзе дровалесазагатовак па Лесбелу на 11-VIII-31 г.

Леспрамгас	Проц. выкан. пляну па загатоўк. драўніны		Проц. вык. пляну па загатоўк. дроў	
	Гадавы	Квартальны	Гадавы	Квартальны
Аршанскі	120,8	85,0	53,4	50,3
Асіпавіцкі	103,4	50,1	21,2	48,0
Бабруйскі	69,6	144,8	18,1	30,2
Бешанковіцкі	121,8	313,6	41,5	64,1
Віцебскі	127,1	406,9	83,4	112,1
Гарадоцкі	90,1	121,2	62,6	49,1
Гомельскі	127,4	50,5	56,0	24,3
Горацкі	99,5	164,9	43,2	49,2
Калінкавіцкі	131,5	36,1	33,3	25,3
Клімавіцкі	91,0	40,6	53,4	22,7
Магілеўскі	116,9	86,5	94,8	102,5
Менскі	88,7	65,0	31,9	14,3
Полацкі	101,6	145,6	23,0	31,7

ЗВОДКА

аб ходзе дровалесавывазак па Лесбелу на 11 жніўня 31 г.

Леспрамгасы	Проц. выкан. пляну па вывазцы драўніны		Проц. вык. пляну па вывазцы дроў	
	Гадавы	Квартальны	Гадавы	Квартальны
Аршанскі	74,1	58,0	65,9	20,1
Бешанковіцкі	94,7	158,2	79,6	79,2
Віцебскі	93,6	69,6	110,7	71,7
Гарадоцкі	75,7	80,2	71,4	52,7
Гомельскі	92 2	72,5	54,1	14,7
Горацкі	49,3	43,9	64,7	27,9
Менскі	70,9	82,3	82,3	25,7
Полацкі	71,4	90,5	50,0	14,0
Слуцкі	51,7	27,3	103,9	0.1
Уборцкі	61,0	32	75,0	23,8
Чэрвеньскі	43,2	36,7	76,7	9,9
Магілеўскі	82,5	128,6	74,3	26,8

У бой за торф

Фрэзэрны—вышэй тэмпы!

ГОМЕЛЬ. Торфазавод «Давыдаўка» выканаў сэзоннае заданьне па фармовым цэху.

За апошні час у сувязі з прапрацоўкай прамовы тав. Сталіна значна ўзьнялася прадукцыйнасьць працы. Напрыклад, перасоўка машын на цялежках раней патрабавала 1 гадзіну і 15—40 хвіл., зараз-жа перасоўка гэтых цялежак патрабуе 20—22 хвілін.

Сэзоннае заданьне першай машынай было выканана 29 ліпеня, пасьля чаго першая машына ўзяла на грамадзкі буксір другую машыну. У спаборніцтве брыгада Перапечкіна дасягнула выкананьня заданьняў замест 35.000 цаглін — 44.750 цаглін, брыгада Маслова—50.100 цяглін. Але значна адстае здабыча фрэзэрнага торфу—выканана ўсяго 17 проц. сэзон. заданьня.

600 камсамольцаў на торфараспрацоўкі

Віцебск 17-VIII. (Белта). Віцебскім гаркомам камсамолу дадаткова мабілізуецца 600 камсамольцаў на торфараспрацоўкі Беларусі.

Зводка выкананьня пляну па торфаздабычы на торфазаводах БССР

за 16 жніўня 1931 г.

Назва торфазаводаў	% выкананьня
Задаюць тэмпы	
„Чырвоны Тарфянік“	90,0
„Давыдаўка“	64,2
„Бальшавік“	59,9
„Асінторф“	45,4
„Закрашынскі Мох“	42,6
„Ленінскі Шлях“	19,6
„Новая Беларусь“	39,0
Гэтыя заводы ганебна не вылазяць з прарываў	
„Чырвоная Беларусь“	25,2
„Чырвоны Сьцяг“	12,8
„Калектыўная Праца“	2,5
„Вялікі Мох“	14,5
„Рэмізава“	12,5

Бясплянавасьць і сьпячка прывела Віцебскую прыстань да прарываў

ВІЦЕБСК. (Белта). Абязьлічка ў кіраўніцтве, бясплянавасьць і сьпячка прывялі Віцебскую прыстань да ганебных прарываў. Прамфінплян за першую палову навігацыі выкананы толькі на 18 проц.

Партыйныя, гаспадарчыя і прафэсыянальныя арганізацыі прыстані не перабудавалі сваёй работы ў адпаведнасьці з адозваю ЦК УсеКП(б) і СНК СССР.

Слухайце па радыё

Пятніцца 21 жніўня

6-00. Фізкультура і раньнішнія навіны (Трансл. Масквы).
7-00. Перадача радыёграм.
11-00-13-00. Рабочы поўдзень (Транс. Масквы).
17-25. Прагноз надвор'я на заўтра.
17-30. Канцэрт для выхаднікоў.
18-30. Перадача на яўрэйскай мове (газэта).
18-55. Музычны адпачынак.
19-00. Р/г. «Піянэр Беларусі» і з музычнай ілюстрацыяй.
19-30. Р/г. «За бальшавіцкія тэмпы».
19-55. Музычны адпачынак.
20-00. Р/г. «Камсамолец Беларусі».
20-25. Музычны адпачынак.
20-30. Р/г. «Калгасны заклік».
20-35. Музычны адпачынак.
21-00. Гутарка дому мэдсанасьветы.
21-30. Канцэрт.
23-30 Вячэрні выпуск Р/г. «За бальшавіцкія тэмпы».

Субота 22-га жніўня.

6-00. Фізкультура і раньнішнія навіны (Трансл. Масквы).
7-00. Перадача радыёграм.
11-13. Рабочы поўдзень (Трансл. Масквы).
17-25. Прагноз надвор'я на заўтра.
17-30. Канцэрт для выхаднікоў.
18-30. Перадача на літоўскай мове (газэта).
18-55. Музычны адпачынак.
19-00. Р/г. «Піянэр Беларусі» і з музычная ілюстрацыя.
19-30. Р/г. «За бальшавіцкія тэмпы».
19-55. Музычны адпачынак.
20-00. Р/г. «Камсамолец Беларусі».
20-25. Музычны адпачынак.
20-30. «Калгасны заклік».
20-55. Музычны адпачынак.
21-00. Гутарка на вытворчыя тэмы Р/г. «За бальшавіцкія тэмпы».
21-30. Канцэрт.
23-00. Вячэрні выпуск Р/г. «За бальшавіцкія тэмпы».

ПАПРАЎКА

У нумары № 185 газэты «Савецкая Беларусь» за 13-VIII-31 г. на 3 старонцы, у артыкуле пад загалоўкам «Арганізаваць мэханізаваную падрыхтоўку кармоў для жывёлы», у 1-ай калёнцы, дзе гаворыцца аб патрэбнай колькасьці энэргіі для правядзеньня ў работу машын, памылкова надрукавана: «Макухадрабілкі 1 да 0,5 HP», а павінна быць: «Макухадрабілкі 1 да 2,5 HP». Апроч таго, ў ітогу таблічкі надрукавана: «3,1 да 5 HP», а павінна быць—«3,1 да 5,5 HP».

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ.

МЕНДЗЯРЖ-ТЭАТР — Гастролі муз. камэдыі пад кіраўніцтвам Міраева **РОЗ-МАРІ**. Продаж білетаў у рабочай касе з 12-2 і з 4-6 г. У касе тэатру з 12-2 і з 5-9 гадз. увеч.

Дзярж-ЦЫРК — Поўная перамена праграмы. Гастролі ўноў прыбыўшых артыстых. Заслужоныя артысты ССРГ. Бр. ТАНЦІ музычныя сатырыкі. Лепшыя у СССР атракцыёны, міравыя рэкорды плаваньня ў паветры 6 Эльворці 6. Вышэйшае дасягненьне эквілібрыстыкі 2 Голядзе 2. Апошнія дні у адной клетцы бэрбэрыйскія львы і белыя палярныя мядзьведзі. Новая групавая дрэсыроўка коняй А. В. Лапіада. Выезд негрыцянскіх наезьнікаў жакеяў 4 Кук 4. Музычныя інструмэнталісты Вероніка. Выезд наезьдніка Пэрвіль. Спарт. акрабаты Веомаш. Пачатак а 9 гадз. Льготныя білеты ў рабочай касе. Па заяўкам ФЗМК скідка 40 проц.

Кіно-тэатр Культура — З 17-га жніўня Ната Вачнадзе і Ктораў у карціне **ЖАЛЕЗНАЯ БРЫГАДА**

Кіно „Інтэрнацыянал“ — Ад 15-га жніўня **Парыскі шавец**. Звыш праграмы кіно нарыс № 15 Белдзяржкіно. Пачатак а 7 гадзіне. Каса а 5 гадз.

Кіно „Пралетары“ — Нашум. фільм па роману Войніча новы экз. **ОВОД** у гал. ролі Н. Вачнадзе. Пачатак а 2, 3-45, Вяч. а 7, 8-45 і 10-30 г.

„Чырвоная Зорка“ — З 21 жніўня новы фільм вытворчасьці Белдзяржкіно СОНЕЧНЫ ПАХОД. Звыш праграмы Чарлі Чаплін у новым фільму—Чарлі актёр у 2-х частках

БЕЛАРУСКАЕ КІРАЎНІЦТВА СУВЯЗІ
АБВЯШЧАЕ ДА ВЕДАМА
ўсіх устаноў, грамадзкіх арганізацый і прыватных асоб, што на падставе дазволу НКПТ
УСТАНОЎЛЕН ПРЫЁМ ПАСЫЛАК З ПАВЯЛІЧАНАЙ ВАГАЙ,
А МЕНАВІТА:
1. Для устаноў арганізац. і абагуленага сэктару . . 15 клг.
З недзялімымі прадметамі . . . . . 30 „
2. Для прыватных асоб . . . . . 8 „
З недзялімымі прадметамі . . . . . 15 „
Для абагуленага сэктару, лік парцыённых пасылак
НЕ АБМЯЖОВАН
Устаноўлен таксама прыём пасылак з фруктамі і гароднінай, прычым абагуленаму сэктару па асобным дагаворам дапушчаецца скідка да 20 проц. за пасылку ад паштовых такс, пры перасылцы-ж гэтых пасылак паштовымі вагонамі плата бярэцца толькі па багажнаму тарыфу.

Кіраўніцтва ашчадкасамі і дзяржкрэдыту БССР
НАПАМІНАЕ
усім арганізацыям, прадпрыемствам, установам і калгасам аб неабходнасьці да 23 жніўня г. г. атрымаць у крэдытных установах (банк, альбо ашчадкаса) і раздаць на рукі падпісчыкам аблігацыі па аплочанай калектыўнай падпісцы на пазыку „5-цігодка ў 4 гады“
Адказнасьць за поўны разьлік і сваячасовую выдачу аблігацый падпісчыкам нясе адміністрацыя.
Кіраўніцтва ашчадкас і дзяржкрэдыту БССР

ГЭТЫМ АБВЯШЧАЮ,
што ПРЫЁМ ЗАЯЎ ад асоб ЖАДАЮЧЫХ ПАСТУПІЦЬ УВОСЕНЬ г. г.
у Беларускі Дзяржаўны Унівэрсытэт (ФІЗМАТ і ХЭМФАК),
у Менскі Дзённы Рабфак і Вышэйшы Беларускі Пэдінстытут ПРАЦЯГНУТ да 10 верасьня г. г.
Іспыты адбудуцца з 16 па 19 верасьня, а заняткі з уноў залічанымі ў склад студэнтаў памянёных вышэй навучальных устаноў
пачнуцца з 1-га кастрычніка г. г.
Ч. в. п. Рэктара БДУ Дырэктар Пэдінстытуту РУДНІЦКІ

Віцебскі Індустрыяльна-Пэдагагічны Інстытут
паведамляе, што **ПРЫЁМ ЗАЯЎ** на
а) Хэміка-Тэхналёгічнае,
б) Фізыка-Тэхнічнае аддзяленьні
ПРАЦЯГНУТ да 15 верасьня 1931 г.
Дырэктар Індустрыяльна-Пэдагагічнага Інстытуту КАЛЯДА

Віцебскі Вэтэрынарны Навучальны Камбінат
ПАВЕДАМЛЯЕ,
што ПРЫЁМ ЗАЯЎ у Вэтінстытут і Вэттэхнікум
ПРАЦЯГНУТ да 1 верасьня 31 г.
Дырэкцыя

КОПЫСКАЯ ШКОЛА ФЗВ
керамічнай вытворчасьці пры кафельна-плітачным заводзе
НАБІРАЕ ВУЧНЯЎ У ШКОЛУ
НА БАЗЕ СЯМІГОДКІ
Прыём заяў з належнымі дакумантамі (згодна даведніка Нар. Кам. Асьветы)—
да 20-га верасьня 1931 г.,
дасылаць дакуманты па адрасу: п-а Копысь, школа ФЗВ
Загадчык школы

Васілевіцкая Лесахімпрафшкола па хэмічнай апрацоўцы дрэва
АБВЯШЧАЕ АСЕНЬНІ НАБОР
на 1-шы курс на базе 4-хгодкі
Школа рыхтуе майстраў па хэмічнай апрацоўцы дрэва (сьпірта-парашковая справа, каніфольна-шкіпідарная справа, смалярства і дзягцярства) ТЭРМІН НАВУЧАНЬНЯ 3 ГАДЫ
У школу прымаюцца скончыўшыя 4-хгодку, астатнія дакуманты згодна даведніка НКА.
Узрост паступаючага павінен быць ня ніжэй 15 і ня вышэй 18 год.
Прыём заяў будзе праводзіцца ў канцэлярыі школы (м. Васілевічы, Рэчыцкага раёну) да 15-га верасьня.
Стыпэндыя 15 руб. у месяц. У першую чаргу стыпэндыя будзе давацца рабочым, батракам, беднякам, калгасьнікам і іх дзецям. Пры школе маецца сталоўка. Без паведамленьня школы аб прыёме прыезд забараняецца.
Адміністрацыя школы

АБ'ЯВА
Беларускі Дзяржаўны Вячэрні Унівэрсытэт
АБВЯШЧАЕ АСЕНЬНІ НАБОР СТУДЭНТАЎ
на Біолёгічны Факультэт
Заявы прымаюцца ў канцэлярыі БДУ (Менск, Унівэрсытэцкі гарадок, галоўны корпус) штодзённа да 10 верасьня г. г. Правілы прыёму абвешчаны ў даведніку НКА аб паступленьні ў ВНУ.
Аб тэрміну пачатку заняткаў на Вячэрнім БДУ для прынятых студэнтаў будзе абвешчана асобна.
Стыпэндыямі і інтэрнатамі студэнты Вячэрняга БДУ не забясьпечваюцца.
Ч. в. п. рэктара БДУ В Рудніцкі

БЕЛАРУСКІ Дзяржаўны-Фінансава-Эканамічны Інстытут
АБВЯШЧАЕ,
што падача заяў у Інстытут працягнута да 1 верасьня г. г.
Умовы прыёму гл. у газэце „Сав. Бел.“ ад 27-VII № 171 і ад 1-VIII № 175
Заявы накіроўваць: гор. Менск, Савецкая, 45, сэктар кадраў НКФ для Фінінстытуту
Дырэкцыя Інстытуту

БЕЛАРУСКІЯ ДЗЯРЖ. ДРАМАТЫЧНЫЯ КУРСЫ
пры Наркамасьвеце БССР
абвяшчаюць
ДАДАТКОВЫ ПРЫЁМ студэнтаў
Прыёмныя іспыты адбудуцца 1-2-га верасьня ў Менску. Заявы аб прыёме і ўсе запытаньні неабходна накіроўваць па адрасе: г. Менск, Дом Пісьменьніка, Савецкая, 68, Бел. Дзярж. драмат. курсам.
Прыяжджаючыя студэнты будуць забясьпечвацца інтэрнатам, а стыпэндыяй будзе забясьпечана 40 проц. студэнтаў.
Прыём наведвальнікаў па справах драмкурсаў і прыёмных іспытаў праводзіцца ад 1 да 2 гадз. дня, і ад 6-7 гадз. увеч. 3, 5, 8, 10, 13, 15, 18, 20,23 25, 28 і 30 жніўня ў Доме Пісьменьніка
Дырэкцыя Белдзярждрамкурсаў

ЗГУБЛЕНЫ:

Конская кніжка за № 215 Уласава К. П., выд. Гарацкім РВК-ам, кв. 568-п.

Конская картка за № 2890 Пятрыковіч І. Е., выд. Горацкім РВК, кв. 568-п.

Конская картка Сіліна Ф. П., выд. Горацкім РВК, квіт. 568-п.

Адрас рэдакцыі і выдавецтва: Менск, Пляц Волі, 17, першы паверх. Тэлефоны: адказнага рэдактара—7-69, сакратара—4-78, сэктараў—6-15. Выдавецтва—2-44.
падпісная плата: 1 месяц—1 руб. 3 м-цы—3 р., 6 м-цаў—6 р., на год—12 руб.

Галоўлітбел № 598 Друкарня імя СТАЛІНА

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ